

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Hogeschool Utrecht

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 34686

Hobéon Certificering BV

Datum

19 december 2011

Auditteam

drs. W.G. van Raaijen

dr. A.R.J. Pleijter

drs. J.A.L.M. Timmers

drs. V. Bartelds

M. de Vries

Secretaris

H.R. van der Made

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTEND OORDEEL	3
3.	CONTEXT VAN DE BEOORDELING	7
4.	OORDELEN PER STANDAARD	9
5.	ALGEMENE CONCLUSIE	33
6.	AANBEVELINGEN	35
7.	BIJLAGEN	37
	BIJLAGE I Scoretabel	39
	BIJLAGE II Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	41
	BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma	45
	BIJLAGE IV Locatiebezoeken	47
	BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten	51
	BIJLAGE VI Overzicht auditteam	53

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog onbekend

NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Journalistiek
registratienummer croho	34686
Domein croho	Economie
oriëntatie en niveau	Hbo bachelor
aantal studiepunten (ec's)	240
afstudeerrichtingen	N.v.t.
locatie	Utrecht
varianten	Voltijd
relevante lectoraten	Crossmediale Kwaliteitsjournalistiek

in-, door- en uitstroomgegevens van de laatste 6 cohorten						
cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010
▪ instroom voltijd	385	381	362	365	374	368
cohort	2003	2004	2005	2006	2007	2008
propedeuserendement (in %) na 2 jaar						
- voltijd	66	58	56	58	45	51
cohort	2000	2001	2002	2003	2004	2005
uitstroom na 5 jaar						
- voltijd	42,4	53,5	52,3	45,3	45,1	NNB
gerealiseerde docent-student ratio	1:32,7					
contacturen	1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar		
▪ gemiddeld aantal per week ¹	15	15	12,5	12,5		

¹ In jaar 1 en 2 zijn de redactie-uren niet meegeteld; deze vinden op school plaats en worden uitgevoerd zonder docent. De uren voor jaar 3 en 4 zijn exclusief de stage-uren.

2. SAMENVATTEND OORDEEL

Standaard 1 De beoogde eindkwalificaties: goed

De opleiding beoogt eindkwalificaties te behalen, die qua niveau en bereik de werkzaamheden van de beginnende hbo-journalist afdekken. Deze eindkwalificaties worden herkend en erkend door het werkveld.

De opleiding positioneert zich helder, rekening houdend met de veranderende omgeving, de crossmediale ontwikkelingen en de gewenste flexibiliteit in de beroepensfeer, waarbij het ambachtelijk journalistieke werk voor de opleiding nog steeds een belangrijke leidraad blijft. Daardoor hebben afgestudeerden van HU-Journalistiek een meerwaarde in het medialandschap. Het panel is van oordeel dat de opleiding erin slaagt om met de door haar beoogde doelstellingen de juiste studenten aan het werkveld af te leveren.

Het panel ziet goede mechanismen van hoe het werkveld, de beroepenveldcommissie en de alumni, structureel en inhoudelijk bij de (oriëntatie van de) opleiding worden betrokken. En de betrokkenen ervaren nadrukkelijk dat zij ertoe doen.

Het panel komt dan ook voor Standaard 1 tot het oordeel goed.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving: voldoende

Het curriculum van de opleiding wordt aangepakt en vernieuwd. De conceptuele leerlijn ligt veel dichterbij de praktijk, het panel ziet een duidelijke integratie en relatie met de journalistieke werkelijkheid, die leidend is voor het curriculum, in plaats van het oude programma met losstaande vakken. Het panel vindt dat de opleiding hiermee duidelijke verbeterlagen maakt. Dit werd ook door tweedejaarsstudenten, met wie het panel sprak, zo ervaren en derdejaarsstudenten verklaarden het jammer te vinden dat dit curriculum niet meer voor hen bestemd was.

De studieloopbaanaanpak heeft de opleiding onder het nieuwe curriculum gewijzigd en de eerste geluiden daarover van docenten en studenten zijn positief. Het succes van studieloopbaanbegeleiding (SLB) is minder docent-afhankelijk gemaakt en ook de meer integrale aanpak van SLB binnen modulen spreekt studenten aan.

De veranderingen in het curriculum hebben geleid tot een betere praktijkoriëntatie, adaptatie aan de innovaties in het werkveld en ook, zo lijkt het op basis van de studenten die het panel sprak, tot een hogere studielast.

De opleidingscommissie is een aantal jaren geleden nieuw leven ingeblazen en de leden van de commissie stelden tijdens de audit dat de OC duidelijk invloed heeft op de gang van zaken binnen de opleiding. Ook de stages en de directe begeleiding daarbij worden door de studenten als effectief beoordeeld.

Het panel ziet aandacht voor verschillen in instroom en, later in de opleiding, ook aandacht voor excellentie. Drie leerlijnen worden doorgezet in de bovenbouw met een belangrijke input van de lectoren bij de verdere curriculumontwikkeling. Ook over de betekenis van praktijkgericht onderzoek en het positioneren ervan in de opleiding hebben de lectoren een heldere visie. Met name wat de onderzoekslijn betreft en de consequenties daarvan voor de eindfase van de studie zou het lectoraat, wat het panel betreft, een nog explicietere rol toebedeeld kunnen en mogen krijgen.

Het panel beleeft het personeel van de opleiding als zeer betrokken, gedreven en ervaren. De afgelopen periode is, mede door een andere, meer teamgerichte organisatievorm, geïnvesteerd in een hechtere samenwerking tussen docenten, wat duidelijk leidt tot een nieuw elan in de opleiding. Daar zit ook een keerzijde aan: de veelvuldige veranderingen van de afgelopen jaren en ook de eisen die van buiten de opleiding aan de docenten worden gesteld, resulteren ook in een, vaak administratieve, lastenverzwaring. Deels is daaraan debet het samenvallen van de transitie van het curriculum met de noodzaak tot verantwoording, transparantie en borging, zoals de buitenwereld dat vereist.

De generieke voorzieningen binnen de faculteit en de opleidingsspecifieke voorzieningen worden door het panel over het algemeen als goed beoordeeld, zeker wanneer men de gebruiksfrequentie in acht neemt.

Het panel vindt de samenhang in de leeromgeving van de onderbouw bijzonder goed. De huidige bovenbouw beoordeelt het panel als voldoende en de nieuwe bovenbouw, in de vorm van het afstudeeratelier, moet nog zijn beslag krijgen. Het panel geeft op grond van deze afwegingen de opleiding op Standaard 2 dan ook een voldoende.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties: voldoende

Met name in de nieuw ontworpen onderbouw heeft de opleiding het systeem van toetsen en beoordeling goed op orde: de opleiding hanteert een passend repertoire aan toetsen, die qua vorm passen bij competentiegericht onderwijs en qua inhoud aansluiten op de leerdoelen van de afzonderlijke cursussen. De beoordeling gebeurt transparant, valide en betrouwbaar.

De opleiding heeft de feedback over de tentamenresultaten aan studenten aanzienlijk verbeterd. Dit wordt ondersteund door studentenenquêtes en het studentenpanel.

De examencommissie moet nog groeien in haar nieuwe rol als hoeder van het eindniveau van de opleiding. Dit vergt dat zij zich een eigenstandig oordeel vormt over (de borging van) het gerealiseerde niveau.

In de eindfase van de studie wordt het hbo-bachelorniveau door de studenten weliswaar gerealiseerd, maar is de beoordeling (het cijfer) niet goed of slecht onderbouwd. Een aanvullende beoordeling van afstudeerdossiers door het panel was noodzakelijk om tot een afgewogen oordeel op dit punt te komen. Naar aanleiding van de eerste audit heeft de opleiding de beoordelingsformulieren drastisch herzien: ze zijn meer sturend voor de beoordelaars en er is meer ruimte voor de onderbouwing van gegeven oordelen/cijfers. Het panel is positief over deze verbeteringen.

Een verdere verdieping van de analytische vaardigheden van de studenten en een verbinding van het afstuderen met de onderzoekslijn acht het panel wenselijk.

Op grond van deze bevindingen en overwegingen komt het panel op Standaard 3 tot het oordeel voldoende.

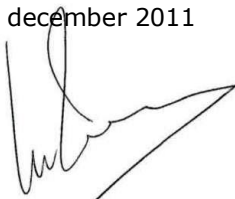
Algemene conclusie: voldoende

Het panel heeft een opleiding aangetroffen die sterk in ontwikkeling is: nieuwe trends in het dynamische werkveld van de journalistiek vinden hun weg in doelstellingen en curriculum van de opleiding. Met name het vernieuwde curriculum kent een sterke samenhang en sluit goed aan op de eindkwalificaties die in competenties zijn geformuleerd. Het personeel is betrokken, motiveert en brengt een ruime praktijkervaring mee. De ruimtelijke en technische faciliteiten zijn op de doelstellingen van de opleiding en de eisen van het werkveld afgestemd.

Aan de transparantie in de beoordeling, vooral in de laatste fase van de studie dient de opleiding te werken. Ook kan en moet het analytisch gehalte van de eindproducten omhoog. Met de getoonde afstudeerdossiers realiseert de opleiding, naar de overtuiging van zowel het panel als het werkveld, inhoudelijk de doelstellingen van de opleiding. Het panel vindt de doorgevoerde vernieuwingen en het kwaliteitsbewustzijn van de opleiding veel potentie hebben. Voor de bovenbouw gaat het echter nog om planvorming, die het panel nog niet op haar uitvoering kan beoordelen.

Het panel geeft de opleiding als overall beoordeling derhalve het predicaat voldoende.

19 december 2011

Drs. W.G. van Raaijen,
voorzitter

H.R. van der Made,
secretaris

3. CONTEXT VAN DE BEOORDELING

De onderhavige beoordeling is onderdeel van een reeks van beoordelingen die Hobéon heeft uitgevoerd in 2011 bij vier opleidingen Journalistiek. Dit betreft de hogescholen Windesheim, Ede, Fontys en de Hogeschool Utrecht. De hogescholen opereren in het samenwerkingsverband TUZE (Tilburg, Utrecht, Zwolle, Ede).

De opleiding Journalistiek van de HU is de oudste en grootste opleiding journalistiek in Nederland. Jaarlijks melden zich ca. 800 scholieren aan, van wie er 360 worden toegelaten. De opleiding maakt deel uit van de Faculteit Communicatie en Journalistiek, waaronder – naast de opleiding Journalistiek – ook de opleidingen Communicatiesystemen, Communication & Media Design, en de opleiding Communicatie vallen.

De alumni, zo blijkt uit eigen onderzoek van de opleiding, werken als verslaggever, eindredacteur, vormgever en fotograaf bij dagblad, tijdschrift, radio, tv of web in rollen van leidinggevende tot freelancer.

De opleiding is in transitie en heeft ten tijde van de audit twee curricula in uitvoering: het 'oude' curriculum draaide voor het laatst met de propedeuse in 2009-2010, en met het tweede jaar voor het laatst in 2010-2011. Op het moment van visitatie is de 'onderbouw' van de opleiding dus geheel vernieuwd en volgen de derde en vierdejaarsstudenten nog het 'oude' curriculum.

De onderwijskundige fundamenten van de onderbouw zijn stabiel: competentiegericht onderwijs dat in toenemende mate vraag-gestuurd is en realistische beroepssituaties als uitgangspunt heeft. De ordenende leerlijnen zijn in het nieuwe leerplanschema strakker gehanteerd en geformuleerd. In het oude leerplan was SLB nog met reflectie-opdrachten een aparte lijn in het curriculum en werden vier leerlijnen onderscheiden: Integraal, Kennis, vaardigheden en Reflectie. In het nieuwe leerplan is die reflectieve/SLB-lijn verankerd in de integrale cursussen.

De competentieset onder het oude programma is op hoofdlijnen in het nieuwe curriculum ongewijzigd voortgezet.

In zijn beoordeling heeft het panel zich voor de onderbouw gericht op het nieuwe curriculum en voor de bovenbouw – naast de kwaliteit van uitvoering van het bestaande programma – ook de uitgewerkte plannen voor de vernieuwing van de bovenbouw betrokken; de realisatie van het eindniveau – en dus ook de beoordeling ervan – heeft echter nog plaatsgehad onder het oude curriculum.

Het auditteam heeft bij de opleiding twee locatieaudits uitgevoerd. De eerste visitatie vond plaats op 22 september 2011 en de hervisatie op 24 oktober 2011.

4. OORDELEN PER STANDAARD

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De beoogde eindkwalificaties

Landelijk profiel

Het ontwerp van de hbo-bacheloropleiding Journalistiek van Hogeschool Utrecht (hierna ook: JHU) is gebaseerd op het landelijk vastgesteld beroeps- en opleidingsprofiel² en geconcretiseerd in een eigen opleidingsprofiel³, dat ook wordt gehanteerd door de verenigde Europese opleidingen voor Journalistiek (EJTA)⁴. Het profiel is competentiegericht.

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding er samen met de andere Nederlandse opleiders Journalistiek voldoende voor zorgt dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven aansluiten op de realiteit van de beroepspraktijk. Zo hebben de vier opleidingen onlangs een onderzoek laten uitvoeren naar de actualiteit van het beroepsprofiel. Het resultaat is het rapport 'Bakens van Betrouwbaarheid' van N. Drok⁵, die als lector aan de Hogeschool Windesheim is verbonden. Het rapport bevat resultaten en aanbevelingen die tot een nieuwe rangorde in en een actualisering van de journalistieke kwalificaties zal leiden: de zes trends die in het rapport worden gesignaleerd – participatie, transparantie, navigatie, storytelling, cross-medialiteit en een ondernemende houding – zullen hun beslag krijgen in de herijking van het gezamenlijke beroeps- en opleidingsprofiel van de vier opleidingen journalistiek.

Opleidingsprofiel JHU

De opleiding HU-Journalistiek heeft de eisen uit het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel vertaald in 7 competenties die het eindniveau van de afgestudeerden beschrijven, richting geven aan al het onderwijs van de opleiding en dekkend zijn voor de in TUZE-verband vastgestelde eindkwalificaties voor de hbo-bachelor Journalistiek. De zeven eindcompetenties zijn, gerelateerd aan het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel, opgenomen in de bijlage II bij dit rapport.

De competenties beschrijven respectievelijk het journalistiek-ambachtelijke proces van verwerving en verwerking van informatie, de sociaal-bedrijfsmatige vaardigheden en de reflectie op vakgebied en eigen professioneel gedrag. De opleiding heeft elk van de zeven competenties opgebouwd uit zeven kwalificaties die naar aard en niveau de eindkwalificaties van de opleiding vormen. Zo heeft competentie 2, 'Snel en gericht informatie verzamelen, selecteren en ordenen' als uitwerking dat de afgestudeerde journalist voldoende journalistiek relevante en betrouwbare bronnen kan vinden/benaderen, ook met uiteenlopende culturele

² Vastgesteld door de HBO-Raad (2004) op advies van het TUZE-overleg (opleidingen journalistiek Tilburg, Utrecht, Zwolle en Ede)

³ De Zeven Competenties in Zeven Delen, 2009, zie bijlage II.

⁴ European Journalism Training Association

⁵ Drok, N. (2011). *Bakens van betrouwbaarheid: een onderzoek naar verschuivende journalistieke kwalificaties*. Zwolle: Hogeschool Windesheim

achtergronden en zo nodig in de Engelse taal; een concreet researchplan voor een journalistiek product kan maken (rekening houdend met principes als hoor/wederhoor, check/double check) en bij medium en doelgroep passende (creatieve) invalshoeken bij een onderwerp kan bedenken.

Van de afgestudeerde mag tevens worden verwacht dat hij/zij gebruik kan maken van moderne onderzoeksmethoden en technieken (eigen onderzoek doen, enquêtes houden, e.d.); op de hoogte is van de werkwijze en motieven van voorlichters, pr-functionarissen en spindoctors; probleemloos overweg kan met belangrijke instituties, persbureaus, naslagwerken, databanken, geavanceerde bronnen op internet, ook in het Engels; gevonden informatie (tekst, beeld, geluid en eigen waarneming) gericht en effectief weet samen te vatten en vast te leggen; en uit verzamelde informatie de juiste selectie kan maken en deze ordenen voor een bepaald journalistiek product, voor zichzelf of voor collega's.

De opleiding heeft de koppeling tussen de eigen kerncompetenties, de landelijke competenties, de hbo-kernkwalificaties en de Dublin descriptoren in een matrix voor het panel inzichtelijk gemaakt. Het panel vindt dat de eindcompetenties van de opleiding en hun uitwerkingen goed aansluiten op de inhoud en reikwijdte van het journalistieke beroep, dat zij hiervoor dekkend zijn, en dat zij in hun formulering het hbo-bachelorniveau reflecteren.

Niveaubepaling

Om de competenties gedurende de opleiding gefaseerd te verwerven, hanteert de opleiding drie beheersingsniveaus, die een ontwikkeling van de studenten indiceren ten aanzien van vijf parameters: complexiteit, mediumbeheersing, doelgroepgerichtheid, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Deze niveaus heeft de opleiding per parameter uitgewerkt; zo dient de student voor de parameter 'mediumbeheersing' op niveau 1 de basisprincipes van verschillende media te beheersen met technische ondersteuning van docenten/instructeurs; moet hij op niveau 2 verschillende informatieve genres beheersen in alle media, apart of in combinatie, en bedient hij de techniek onder leiding van deskundigen; moet hij op niveau 3 (bachelorniveau) informatieve en commentariërende genres beheersen in minstens twee media, afzonderlijk en cross-mediaal, waarbij hij zijn deel van de techniek zelfstandig verzorgt.

De parameters heeft de opleiding vervolgens verwerkt in de niveaubeschrijvingen van ieder van haar 7 eindcompetenties.

De omschrijvingen per niveau geven aan op welke punten het werk van een student na jaar 1 (niveau 1), 2 (niveau 2), en jaar 3 en 4 (niveau 3) getoetst worden.

Het panel vindt de niveaubeschrijvingen helder, ook voor studenten. Zij illustreren de fasegewijze opbouw in de opleiding van het elementaire niveau naar het uiteindelijke hbo-bachelorniveau en zijn sturend voor de toetsing.

Internationalisering en onderzoek

In de uitwerking van haar profiel heeft de opleiding verschillende rechtstreekse verwijzingen naar het beheersen van competenties in een internationale context opgenomen. Zo dient de student bijvoorbeeld in staat te zijn 'de Engelse taal functioneel te beheersen om bronnen te raadplegen, gesprekken te voeren en zich schriftelijk correct uit te drukken', en tevens 'moet hij kunnen samenwerken.... ook in een multiculturele of internationale omgeving'.

Het interpreteren en uitvoeren van onderzoek is opgenomen in de tweede competentie (snel en gericht informatie verzamelen, selecteren en ordenen). Van de student wordt verwacht dat hij gebruik kan maken van moderne onderzoeksmethoden en -technieken. Ook in de eerste competentie (Journalistiek relevante onderwerpen vaststellen) is sprake van het doen van onderzoek, maar de formulering is hier vooral gericht op het uitvoeren van journalistiek onderzoek, waarmee uiteraard wel het ontwikkelen van een onderzoekende houding wordt beoogd.

Het panel is van mening dat in de doelstellingen van de opleiding de dimensies 'Internationalisering' en 'Onderzoek' op een afdoende wijze zijn opgenomen.

Contacten met het werkveld

De validatie van het opleidingsprofiel en eventuele herijking ervan gebeurt gelaagd.

- Op macroniveau (internationaal) gebeurt dat in EJTA-verband⁶. Hiermee borgt de opleiding dat zij aansluit bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.
- Op mesoniveau vindt toetsing plaats binnen de overlegstructuur van de vier Nederlandse Journalistiek opleidingen (TUZE) en tijdens de 2-jaarlijkse 'Nijenrode-conferentie' (relatie werkgevers – opleidingen).
- Op microniveau vindt toetsing plaats via werkgeversonderzoek en onderzoek onder alumni, en via contact met de beroepenveldcommissie (BVC). Het auditteam heeft, zowel op basis van verslagen van BVC-vergaderingen als op basis van de tijdens de audit gevoerde gesprekken met leden van de BVC, vastgesteld dat de BVC zich actief bemoeit met (de inhoud van) de opleiding.

In het alumni-onderzoek dat het panel heeft ingezien, ondervraagt de opleiding de afgestudeerden ondermeer op het gerealiseerde hbo-niveau en de herinnering aan de sterke en zwakke punten van de opleiding. Het onderzoek geeft inzicht in de arbeidsmarkt, waarbij onder meer de vervaging van de beroepsgrenzen opvalt. De ondervraagden zien als opleidingsprioriteiten: (i) multimediaal leren werken, (ii) leren freelancen en (iii) het ontwikkelen van analytische diepgang en research. Deze uitkomsten sporen met de hoofdlijnen van de door de opleiding ingezette curriculumherziening (zie Standaard 2).

Weging en Oordeel: goed

- De opleiding Journalistiek in Utrecht positioneert zich helder, rekening houdend met de veranderende omgeving, de crossmediale ontwikkelingen en de gewenste flexibiliteit in de beroepsfeer, waarbij het ambachtelijke voor JHU nog steeds een belangrijke leidraad blijft.
- Het competentieprofiel dat de opleiding daartoe heeft opgesteld, is dekkend voor de inhoud en reikwijdte van het beroep en bevat het spectrum aan eindcompetenties dat van een afgestudeerde journalist op hbo-bachelorniveau verwacht mag worden.
- De dimensies 'internationalisering' en 'onderzoek' maken expliciet deel uit van de (uitwerkingen) van de eindkwalificaties van de opleiding.
- Het panel ziet werkende mechanismen van hoe het werkveld, de beroepenveldcommissie en de alumni, structureel en inhoudelijk bij de opleiding worden betrokken. De betrokken stakeholders ervaren zelf ook dat zij invloed hebben op de (doelstellingen van de) opleiding.
- De validatie van haar eindkwalificaties heeft de opleiding gedegen uitgevoerd: zij onderhoudt daartoe, naast de contacten met het eigen werkveld, de eigen afgestudeerden en de eigen Beroepenveldcommissie – ook vruchtbare contacten met andere opleiders – in nationaal en internationaal verband. Daardoor zorgt de opleiding ervoor dat haar eindkwalificaties actueel zijn en blijven.

Met deze afwegingen komt het auditteam voor Standaard 1 tot het oordeel 'goed'.

⁶ EJTA = *European Journalism Training Association*

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

Structuur, vorm en inhoud van het programma⁷

De opleiding (240EC) biedt een voltijdprogramma. De bachelor omvat vier jaar van elk 60EC en wordt verzorgd in blokken van tien weken. Het eerste jaar heeft een verwijzende, selecterende en oriënterende functie op opleiding en beroep; het tweede jaar heeft als ijkpunt stagebekwaamheid en de bovenbouw heeft als niveau-indicatie 'startbekwaam'.

De opleiding heeft haar leerplan recent herzien. De vernieuwing is halverwege. Daarom hanteert de opleiding ten tijde van de audit twee curricula, één voor jaar 1 en 2 (onderbouw) en één voor jaar 3 en 4 (bovenbouw). De onderbouw is volledig gereviseerd en dus van recente datum (tweede jaar is net gestart op het moment van visitatie), terwijl de bovenbouwstudenten nog het 'oude curriculum' volgen. Op het moment van de audit heeft de opleiding de contouren van het derde en vierdejaarsprogramma in een basisdocument uitgewerkt. Het panel heeft hier inzage in gehad en de plannen betrokken in de auditgesprekken.

Met de programmawijziging beoogt de opleiding (i) zich aan te passen aan de veranderende arbeidsmarkt (de 'flexibele beroepshouding' en 'multi- en crossmediaal kunnen werken'), (ii) minder sterk te leunen op de traditionele dagbladopvatting van journalistiek, zodat ook radio-, tv-, tijdschrift- en webjournalistiek voldoende aan bod komen, en (iii) een consequentere doorvoering van het competentiegericht onderwijs met een steviger confrontatie van de studenten in de onderbouw met de praktijk.

De herziening heeft ertoe geleid dat (i) de studielast gelijkmatiger over de verschillende programmaonderdelen is verspreid: alle cursussen hebben in het nieuwe leerplan een zwaarte van 5EC, (ii) er meer samenhang is aangebracht tussen de verschillende cursussen, (iii) de drie leerlijnen in het programma beter zichtbaar zijn en – zo bleek tijdens de audit – deze samenhang en zichtbaarheid ook als zodanig door de studenten worden ervaren en (iv) het werken in blokperioden docenten stimuleert om in cursus-/blokteams samen te werken, hetgeen de uitwisseling en het gesprek over afstemming en kwaliteit sterk bevordert. De docenten die het panel tijdens de audit sprak, bevestigden dit en waren enthousiast over de nieuwe opzet.

Werd/wordt het oude programma als een verzameling van min of meer losstaande cursussen beschouwd, het nieuwe programma wordt daarentegen ervaren als sterk samenhangend en veel transparanter van opbouw. In dat opzicht waren de verschillen tussen de beleving van jongere- en ouderejaarsstudenten die het panel sprak significant.

In schema, en bij wijze van voorbeeld, zien de verschillen tussen het 'oude' en 'nieuwe' eerste jaar er als volgt uit:

⁷ In bijlage III is een volledig overzicht van het programma (oud en nieuw) van de opleiding opgenomen.

PROP EDEUSE (O U D)						
CURSUS	EC	CURSUS	EC	CURSUS	EC	
Antropologie	5	Nieuwsbericht	4	Schoolmagazine	4	
Kunst en cultuur	4	Verslaggeving	4	Medium-Oriëntatieweek	1	
Politiek	4	Engels	2	Medium-Oriëntatieweek	1	
Moderne geschiedenis	4	Basisresearch	4			
Sociologie	4	Basisvaardigheden	2	SLB	1	
		Interviewen	4	Mediastudies, invloed	4	
		Journalistiek schrijven	4	Mediastudies, landschap	4	

PROP EDEUSE (NIEUW)						
LEERLIJN & CURSUS	EC	LEERLIJN & CURSUS	EC	LEERLIJN & CURSUS	EC	BLOK
CONCEPTUEEL		VAARDIGHEDEN		INTEGRAAL		PERIODE
Nieuws en actualiteit	5	Nieuwsbericht	5	Newsportal	5	A&B
Mens en media	5	Interview	5	First issue	5	B&A
Binnenlandse zaken	5	Follow up	5	Padua.fm	5	C&D
Foreign affairs	5	Research	5	Padua.tv	5	D&C

Het tweede jaar heeft de opleiding op eenzelfde wijze vormgegeven. Kennis, kunde en beroepshouding worden herkenbaar in de drie leerlijnen ontwikkeld (de verticale kolommen in het schema). Ongeveer een derde van zowel de propedeuse als het tweede studiejaar staat in het teken van algemene beroepskennis (maatschappij, journalistiek, media). Kennis over sociologische, antropologische, politieke of economische onderwerpen worden geïntegreerd aangeboden in de cursussen van de conceptuele leerlijn. Waar mogelijk sluiten de thema's aan op de actualiteit.

In het tweede jaar wordt de mediakennis verder verdiept en komen Ruimtelijke Ordening, Economie, Politiek en Recht in de conceptuele leerlijn aan de orde.

De journalistieke vaardigheden worden ontwikkeld in de vaardighedenleerlijn. Resultaat van de cursussen zijn beroepsproducten, die aanvankelijk eenvoudig van aard zijn (bijv. interview en nieuwsbericht), maar in het tweede jaar complexer van inhoud en vorm (bijv. verhaalgenres, rtv-itemproducties, online-publiceren en modereren).

In de integrale lijn worden kennis en vaardigheden geïntegreerd toegepast in simulaties van de beroepspraktijk. Daarbij worden teamrollen geoefend (bijv. in redacties) en wordt er gewerkt aan (zelf)reflectie.

In iedere periode van tien weken volgen de studenten telkens drie onderling met elkaar verbonden cursussen. Zo worden in het tweede jaar bijvoorbeeld 'Economie & Ruimte', 'Samengestelde Productie' en 'Newsroom' in één periode gevolgd, waardoor in Newsroom voor de website kan worden teruggegrepen op economische of ruimtelijke onderwerpen, en op de diverse verhaalvormen en producties. De eerste en tweedejaarsstudenten met wie het panel sprak, herkenden en waardeerden deze horizontale samenhang in het programma. Ouderejaars stelden met enige jaloezie te kijken naar de sterkere cohesie en de opbouw in leerlijnen binnen de vernieuwde onderbouw.

De cursussen in de integrale leerlijn vormen nadrukkelijk een voorbereiding op een eerste stage bij alle mediumtypen. Ten opzichte van het oude curriculum introduceert de opleiding in het nieuwe leerplan deze voorbereiding al in het tweede jaar, waar deze in het oude curriculum eerst in het derde jaar plaatsvindt.

De bovenbouw (jaar 3 en 4) volgt nog het oude curriculum met het accent op verdieping, keuzevrijheid en profilering. De student stelt een eigen leerroute samen, waarin hij altijd twee verplichte stages loopt en twee cursussen volgt, waar in redacties wordt gewerkt (een inhoudelijke en een mediums specifieke verdieping); hij kan zich daarnaast profileren (30EC) via een (HU-)minor (bijv. fotojournalistiek of sportjournalistiek en, vanaf 2011/2012, met een minor Editorial Media Design, gericht op interactieve vormgeving) of extra 'redacties' en door het volgen van twee keuzevakken.

In het verplichte programma kiest de student een 'inhoudsredactie' (15EC) uit het vaste palet Binnenland, Buitenland, Cultuur. Daar wordt kennis uitgediept en de journalistieke analyse beoefend op onderwerpen als: (redactie Binnenland) politiek, criminaliteit of de interculturele agenda, of (redactie Cultuur) bijvoorbeeld de nationale identiteit. De redactie Buitenland, die drie keer per jaar wordt aangeboden, staat telkens in het teken van Europa, globalisering en diversiteit in beschavingen. In de inhoudsredacties koestert JHU de diepgang en het journalistieke onderzoek. Studenten bijten zich een hele periode vast in één onderwerp.

Freelance

De opleiding heeft aandacht voor de zelfstandig werkende journalist. Daartoe biedt zij aan alle studenten de twee verplichte cursussen Freelance. In Freelance Theorie wordt het zelfstandig ondernemerschap behandeld, vaak door gastdocenten die op eigen ervaring kunnen bogen. In Freelance Praktijk worden producties gemaakt voor opdrachtgevers. Hier worden de sociaal-bedrijfsmatige competenties op het hoogste niveau van complexiteit en zelfstandigheid ontwikkeld. Zowel de studenten als de werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak, waren positief over de voorbereiding van de afgestudeerden op het freelance bestaan. De wijze waarop de opleiding dit doet – als integraal onderdeel van het programma – vindt het panel sterk en passend voor het belang van het onderwerp. Het panel is positief over de verdere verdieping van dit thema in het nieuwe bovenbouwleerplan (zie hierna 'Herziening bovenbouw').

BOVENBOUW (HUIDIG)			
VERPLICHT DEEL		KEUZEDEEL	
CURSUS	EC	CURSUS	EC
Stage 1	20	Profileringsruimte	30
Stage 2	20	Twee keuzevakken	2 x 4
Inhoudsredactie	15		
Mediumredactie	15		
Freelance theorie en praktijk	7		
Visie	3		
Reflectief eindgesprek	2		

Stage

De student loopt twee keer drie maanden stage. De tweede stage vormt voor de opleiding de kern van het afstuderen. Voorbereidend op de tweede stage is de gerelateerde mediumredactie (15EC, tien weken fulltime) over respectievelijk Radio, Tijdschrift, Vormgeving, Krant van de Toekomst (print en web) of RTV (radio, tv, web). Ook deze mediumredacties zijn integrale werkvormen, waarbij niet alleen mediumvaardigheid wordt geoefend maar ook journalistieke inhoud en beroepshouding.

Een op het metier beschouwende visie en een reflecterend eindgesprek over de studieloopbaan en persoonlijke 'unique selling points' complementeren de studie. De opleiding beoordeelt het eindniveau in de combinatie van tweede stage (20EC), visie (3EC) en eindgesprek (2EC).

Herziening bovenbouw

In de contouren van de bovenbouw, die het panel heeft ingezien, houdt de opleiding de sterke elementen uit het programma overeind: dit zijn de stages en de integrale werkvorm van de redactie. Ook wil de opleiding de student in – wat zij noemt – het afstudeeratelier laten afstuderen op twee op te leveren substantiële beroepsproducten. Het afstudeeratelier toetst door middel van beroepsproducten zowel journalistieke als inhoudelijke en reflectieve competenties, en wordt op dit moment nog ontworpen.

Inhoudelijke prioriteiten in de vernieuwde bovenbouw zijn crossmediale journalistiek, versterking van de flexibele beroepshouding (freelance) en verdieping van de analytische vaardigheden. Deze accenten sluiten zowel aan op de visie van de opleiding (zie Standaard 1) als op recente trendonderzoeken.

Excellentie

Ook is uit het panelgesprek met het management van de opleiding het streven gebleken om, gelet op de zeer competitieve arbeidsmarkt, studenten nog meer uit te dagen en excellentie aan te moedigen, zodat het algemene niveau van de journalistiek wordt verhoogd. De ambitie een hoogwaardige opleiding te zijn, vertaalt zich in experimenten die als onderdeel van het HU-brede Siriustraject met excellentie lopen. Studenten uit de redactie Krant van de Toekomst participeerden daar afgelopen studiejaar in. Studiejaar 2011/12 worden excellentietrajecten uitgerold bij de cursussen Brno en Padua.tv (1e jaar), Newsroom (2e jaar) de projectredactie praktijkonderzoek, de verslaggeving over de Olympische Spelen in London en de redacties Krant van de Toekomst en Campus.doc.

In de operationalisering van het bovenbouwprogramma brengt de opleiding de cursusomvang, net als in de onderbouw, op (veelvouden van) de standaard van 5EC (transparantie en spreiding studielast). De opleiding overweegt daarnaast enkele cursussen (freelance, visie, eindgesprek en keuzevakken) te herschikken tot één gebundeld afstudeertraject. In dat verband spreekt zij dus over het ontwikkelen van het eerder genoemde 'Afstudeeratelier'. Ook wordt gewerkt aan het ontwerp van een onderzoekslijn in het programma (zie ook 'Onderzoek').

Competentiegerichtheid, werkvormen en samenhang

Zoals ook blijkt uit de voorgaande beschrijving heeft de opleiding haar onderwijs zo ingericht dat dit het ontwikkelen van de beoogde competenties sterk bevordert. Het programma bevat relatief veel onderdelen en werkvormen waarin de student zijn kennis, inzichten en vaardigheden integraal moet toepassen in echte of gesimuleerde beroepssituaties. Kennisoverdracht in collegevorm gebeurt wel, maar beperkt. Zowel in de vaardigheden- als in de integrale leerlijn, wordt stelselmatig in team- en redactievorm samengewerkt. Ook de twee stages en de redacties in de bovenbouw zijn sterk gericht op competentieontwikkeling. De reflectie op de eigen (competentie)ontwikkeling is daarenboven goed geïntegreerd en verzorgd (zie ook 'Studieloopbaanbegeleiding').

Ook de samenhang in het programma is evident: in de onderbouw volgt de student een coherent geheel van cursussen die tussen de leerlijnen met elkaar verbonden zijn. Conceptuele kennis wordt toegepast in parallel lopende vaardighedencursussen, in integrale programmaonderdelen worden zowel zojuist verworven kennis als net geleerde vaardigheden, vaak in teamverband, geoefend. Naar mate de studie vordert is, met name in de twee verplichte stages, maar ook in de voorbereidende cursussen, de verbinding tussen het binnenschools leren en de reële beroepspraktijk stevig verankerd.

De opleiding heeft alle onderdelen uit de leerlijnen verbonden met de eindcompetenties. Het panel heeft tot op cursusniveau gekeken naar de leerdoelen en vastgesteld (i) dat deze naadloos aansluiten op de doelstellingen/eindkwalificaties van de opleiding, (ii) dat deze leerdoelen – naar mate de opleiding vordert – in complexiteit toenemen (en de drie beheersingsniveau weerspiegelen) en (iii) dat alle programmaonderdelen tezamen de zeven eindcompetenties van de opleiding volledig afdekken. De opleiding heeft deze verbinding ook uitgewerkt in een zogenaamde competentiematrix.

Ook de toetsvormen (zie Standaard 3) zijn goed afgestemd op de leerdoelen, de leerstof en de in de cursussen gehanteerde werkvormen. Het panel is uitermate te spreken over de sterke en logische samenhang in het nieuw ontwikkelde leerplan. Een samenhang, die zowel studenten, alsook docenten, inspireert en motiveert, zo is het panel uit meerdere gesprekken gebleken.

De docentenorganisatie in blok-/periodeteams en de inhoudelijke coördinatie van een jaarprogramma door zogenaamde jaarcoördinatoren zorgt bovendien voor een formele borging van de samenhang tussen de verschillende cursussen binnen eenzelfde studiejaar. Een organisatievorm, die ook duidelijk de cohesie in het docententeam bevordert, zo heeft het panel tijdens de audit kunnen vaststellen.

Verbinding met beroepspraktijk en actualiteit

Eén van de belangrijke drijfveren van de opleiding voor de ingezette leerplanvernieuwing is een verbetering van de oriëntatie op de beroepspraktijk. Naar het oordeel van het panel is de opleiding hierin geslaagd: de beroepsgerichtheid van de propedeuse is duidelijk versterkt ten opzichte van het oude curriculum, doordat studenten vaker beroepsproducten maken in een betekenisvolle, gesimuleerde beroepscontext. Zo produceren eerstejaars een tijdschrift, newportal, audio- en video-items. Faciliteiten en de redactionele setting die daarbij worden gehanteerd, zijn ontleend aan de beroepspraktijk, zo stelt het panel vast. Ook de oriëntatie op het journalistieke beroep binnen de geïntegreerde studieloopbaanbegeleiding heeft de opleiding versterkt (zie hierna 'Studiebegeleiding').

Binnen het onderwijsprogramma, verzorgen vele tientallen gastdocenten uit het veld elk jaar een inbreng in de colleges en practica. De inbreng varieert bijvoorbeeld van de begeleiding door een journalist van Studio Sport bij de tweedejaars basisgroep RTV tot een langdurige rol als 'gasthoofdredacteur' door de hoofdredacteur van misdaadtijdschrift Koud Bloed bij de bovenbouwredactie Binnenland. Ook leden van de Beroepenveldcommissie verzorgen gastcolleges, zo blijkt tijdens de audit.

In dit kader memoreert de opleiding ook een gastcollege in de propedeuse over de maatschappelijke rol van journalisten, een optreden van oud-rabo-topman Wijffels bij de redactie Politiek en de hoofdredactie van Trouw, die bij het onderdeel 'Krant van de Toekomst' feedback geeft op het door studenten opgeleverde werk.

De studenten die het panel tijdens de audit sprak, herkenden en waardeerden de inbreng van de gastdocenten in het programma.

Alumni, zo bevestigden werkveldvertegenwoordigers desgevraagd, worden door de opleiding geregeld ingezet als gastdocenten, gecommitteerden of stagebegeleiders. Zij ervaren daarbij een vruchtbare wisselwerking tussen de eigen beroepspraktijk en de docenten en studenten van de opleiding.

Daarnaast organiseert de Studentenvereniging LeF met steun van de opleiding wekelijks een lezing met een prominente gast uit de beroepspraktijk, het zogenaamde 'bonusprogramma'.

Het panel heeft de in de cursussen van de opleiding gebruikte en aanbevolen literatuur beoordeeld en vindt deze van hbo-niveau, actueel en relevant voor een opleiding journalistiek. De boekenlijsten sluiten aan bij het ambachtelijke aspect van het journalistieke werk, waaraan de opleiding nadrukkelijk aandacht besteedt, en bevatten bovendien werken die de visie- en oordeelsvorming bij de studenten bevorderen. Ook relevante Engelstalige literatuur wordt daarbij niet geschuwd.

Onderzoek

Het begrip 'onderzoek' heeft in de opleiding twee betekenissen: enerzijds gaat het om het uitvoeren van gedegen journalistieke research (onderzoeksjournalistiek), anderzijds gaat het om het doen van praktijkgericht onderzoek. De JHU maakt in het programma werk van journalistieke research, onder meer in de vorm van de 'inhoudsredacties', waar studenten zich een hele periode vastbijten in een onderwerp in een aparte redactie onderzoeksjournalistiek. In haar programma heeft de opleiding zowel in de onder- als bovenbouw cursussen opgenomen waarin expliciet aandacht is voor onderzoek. Zowel in het eerste jaar als in het tweede jaar zijn cursussen 'research' geprogrammeerd. In het tweede jaar ligt daarbij het accent op het doen van onderzoek naar inzet en betekenis van *social media*. Ook worden onderzoeksvaardigheden aangebracht in het vak 'visie'.

Het uitvoeren van praktijkonderzoek en het hanteren van methoden en technieken van onderzoek komen wel in de cursussen aan de orde, maar vindt het panel nog weinig echt verankerd in het programma, ook omdat het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek geen onderdeel is van het afstuderen.

Bij het lectoraat 'Crossmediale kwaliteitsjournalistiek' onder leiding van dr. Piet Bakker zijn negen docenten van de opleiding betrokken. Zij werken daar aan onderzoek op een aantal journalistieke terreinen, zoals bijvoorbeeld webjournalistiek bij regionale dagbladen, *user-generated content*, politieke journalistiek en populistisch leiderschap, en brongebruik en controlemechanismes van journalisten.

Ook participeert het lectoraat actief in het onderwijs, onder meer bij de redactie Krant van de Toekomst en via bijzonder lector Ad van Liempt bij o.m. de rtv-redactie. Ook organiseerde Van Liempt in het voorgaande studiejaar een symposium over onderhandelingsjournalistiek.

In het gesprek dat het panel met de lectoren en enkele kenniskringleden voerde over de betekenis van onderzoek in de opleiding journalistiek, kreeg het een heldere visie gepresenteerd. Deelname van studenten aan onderzoek loopt langs twee sporen: onder regie van lector Piet Bakker is de cursus 'redactie praktijkonderzoek' ontwikkeld. Dit biedt studenten de gelegenheid onder leiding van een promovendus en de lector deel te nemen aan de lopende onderzoeken. 'Dat kan vele vormen aannemen', licht een kenniskringlid toe. 'Dit kan bijvoorbeeld veldwerk zijn of een literatuurstudie, maar de opbouw is altijd dezelfde: je doet een voorstudie, schrijft daar een projectvoorstel voor, doet vervolgens het veldwerk en schrijft de rapportage.' Op deze wijze betreft docent-promovendus Van Kerkhoven bijvoorbeeld systematisch studenten bij zijn onderzoek.

Het andere spoor verloopt meer op initiatief van de individuele docent-onderzoekers binnen de reguliere vakken. Het gaat hierbij om het uitvoeren van beperkte deelonderzoeken gedurende een periode van enkele weken. 'Het doel is dan kennismaken met wetenschappelijk denken en op een andere manier omgaan met media; niet alleen media leren gebruiken, maar ook op een hoger abstractieniveau kijken naar de ontwikkelingen in de media', aldus de gesprekspartners. Bakker is overigens van mening dat niet alle studenten verplicht onderzoek moeten doen bij het lectoraat. Wel is hij er een groot voorstander van dat het onderdeel onderzoek in het programma wordt versterkt. 'Het gaan dan er wat mij betreft vooral om dat studenten moeten leren bestaande onderzoeken te doorgronden,' aldus de lector.

Het panel vindt dit een heldere en praktische visie op onderzoek voor een journalistieke beroepsopleiding op hbo-niveau, die nog een concretere uitwerking in het programma verdient.

Het auditteam vindt dan ook dat de lectoren zich op dit punt meer mogen profileren. De bekendheid van de lectoren bij de studenten is nu niet groot, zo stelt het panel vast, maar dat verwondert lector Van Liempt niet: 'Het werk dat wij doen speelt zich vooral onder de motorkap af. We gaan niet zozeer voor bekendheid, maar meer voor de invloed die we hebben op het curriculum en de focus op de scholing van docenten.'

In de gesprekken met het opleidingsmanagement en de docenten heeft het panel vastgesteld dat de lectoren steeds nadrukkelijker betrokken worden bij de curriculumontwikkeling; sterker nog: zij spelen bij het vaststellen van de hoofdlijnen van het nieuwe leerplan en in *brainstorms* over de invulling daarvan een toonaangevende rol. Met name ook bij het ontwerp van het nieuwe afstudeeratelier in de bovenbouw. In dit afstudeeratelier dient de visie van de lectoren – in uiteenzetting met en betrokkenheid van docenten en management van de opleiding – verder gestalte te krijgen.

In het studiejaar 2011/2012 wordt de mogelijkheid voor studenten te participeren in onderzoek van het lectoraat verder uitgebreid en wordt in het gehele programma de onderzoekslijn zichtbaarder gemaakt.

Tot slot: de kenniskringpublicatie 'Canon van de Journalistiek' staat op de literatuurlijst voor de propedeuse. Bovendien werkt de kenniskring mee aan de Body of Knowledge die momenteel wordt ontwikkeld en adviseert hij over het gebruik van actuele literatuur.

De internationale en interculturele dimensie

Naast de kritische stijl van de 'Utrechtse journalist' beschouwt de opleiding zijn internationale oriëntatie als een nadrukkelijk kenmerk van de opleiding. Inhoudelijk benadrukt zij de samenhang tussen lokale, nationale en internationale trends en thema's in haar programma. Dit gebeurt bijvoorbeeld vanaf de cursus Foreign Affairs in de propedeuse tot de buitenlandredacties in de bovenbouw, die deels op locatie over de grens werken.

Een 'vaste waarde' in het programma is de reportagereis van de tien beste eerstejaars naar het Tsjechische Brno. En tijdens de Olympische Spelen in Beijing deden studentteams van de JHU verslag van gebeurtenissen aldaar. Hetzelfde was het geval in Vancouver en zal ook weer gebeuren bij de komende Spelen in Londen.

Jaarlijks lopen circa 12 studenten van de opleiding stage in het buitenland en volgen 25 à 35 studenten een minor bij buitenlandse partnerinstellingen waarmee de HU in EJTA-verband contacten onderhoudt. In het kader van de internationale uitwisseling van studenten biedt de opleiding twee specifieke programma's aan: 'European Culture and Journalism' (30EC) en 'Europe in the World' (60EC); dit laatste als afstudeerprogramma en internationaal excellentietraject in samenwerking met de School voor Journalistiek in het Deense Århus. Ongeveer 24 studenten van partnerinstellingen en de JHU volgen jaarlijks dit programma.

In een aantal programmaonderdelen, bijvoorbeeld in de onderbouw binnen de cursus 'Buitenland' (Foreign Affairs, Research en Padua.tv), komt de internationale context van competentiebeheersing aan de orde. Dit houdt ondermeer ook in dat de student in staat moet zijn Engelstalig nieuws te begrijpen en te redigeren en dat hij Engelstalige bronnen moet kunnen raadplegen. Ook zet de student zich daarbij uiteen met de politiek-bestuurlijke verhoudingen in Europa en de cultuurverschillen.

In de mediumredacties, als laatste training voor de stage, reizen deelnemers vaak af naar het buitenland (in 2011: Suriname, New York). Deze mediumredacties produceren dan onderwerpen voor bijvoorbeeld RTV Utrecht of Lokaal Mondiaal.

Zowel studenten als docenten die het panel sprak, bevestigden deze internationale dimensie in het programma. Uit de CV's van de docenten blijkt bovendien dat een aantal van hen ook internationale journalistieke ervaring heeft.

Aansluiting, studeerbaarheid, studiebegeleiding en informatievoorziening

De opleiding kan selecteren aan de poort. De helft van de studenten komt via gewogen loting binnen, de andere helft via een selectietoets. Studenten die via een selectietoets instromen halen volgens de opleiding licht betere resultaten in een iets hoger tempo. In faculteitsverband wordt de mogelijkheid van een intakegesprek overwogen; daarvoor wordt een pilot uitgevoerd bij de opleiding Bedrijfscommunicatie. Dit moet een instroom opleveren die kansrijker is om het diploma te halen.

De studenten die het panel tijdens de audit sprak, waren ingestroomd vanuit verschillende vooropleidingen: de meesten met een havo-diploma, twee vwo'ers en ook een tweetal via het (v)mbo, waarvan één ook met een aanvullend havo-diploma. Geen van de studenten zei moeite te hebben gehad met de instroom in de studie. 'De oriëntatie op het beroep en de verschillende mediatypen in het eerste jaar is nuttig. En de docenten helpen je goed op weg. Ook de studieloopbaan is prima: er is hulp als je het nodig hebt.'

Het propedeuserendement na twee jaar is 51% (2010, zie Basisgegevens). Het panel vindt dit aan de lage kant voor een opleiding die kan selecteren aan de poort. Het opleidingsmanagement stelt dat dit de effecten zijn van de verzwaring van het programma en de verbeterde praktijkoriëntatie op meerdere mediatypes. 'We zijn er in het ontwerp van de propedeuse ook vanuit gegaan dat er een sterkere selecterende werking vanuit zou gaan. Dat komt omdat een foute keuze nu eerder duidelijk wordt,' aldus het opleidingsmanagement. 'En als een student een propedeusediploma behaalt, moet dit eigenlijk ook de garantie zijn dat hij de eindstreep bereikt.'

De propedeuse kent een bindend negatief studieadvies bij minder dan 45EC. Dit is conform het generieke HU-beleid. In 2009 is het BA bij de opleiding 118 keer afgegeven, in 2010 was dit 70 keer. Het lagere aantal BA's in 2009 laat zich verklaren door meer vroege studiestakers in relatie tot de HU-brede invoering van de 45EC drempel voor studieadvies.

Studeerbaarheid

Bij de ingezette onderwijsherziening is de opleiding expliciet uitgegaan van een verhoging van de studielast, die langere tijd door studenten als te licht werd ervaren. De ontwikkelaars zijn geïnstrueerd hoe ze de studielast moeten berekenen op 140 uur per cursus (van 5EC) en het aantal directe contacturen in de propedeuse van 12 tot 16 per week voor het geheel van de blokcursussen (15EC). Deze belasting is in de propedeuse gerealiseerd en zorgt voor meer eenheid en een betere spreiding van de studielast. Gevraagd naar de wekelijkse studiebelasting, zeggen studenten dat dit varieert van ca. 25 uur per week tot meer dan 35 uur. De meeste (onderbouw)studenten zeggen relatief veel uren op school te verkeren: tussen de 20 en 25. 'Dat komt omdat we in redacties veel samenwerken en dat kan het beste op school.' Geen van de aanwezigen ervaart studiebelemmeringen. De spreiding van de studielast wordt als evenwichtig ervaren, door de jongerejaars meer dan de ouderejaars. Dit spoort met de wijzigingen die de opleiding op dit punt inmiddels in de onderbouw heeft doorgevoerd.

Het is nog te vroeg om vast te stellen dat de studenten het vernieuwde eerste jaar ook daadwerkelijk als zwaarder ervaren, maar de eerste evaluaties lijken daar wel op te wijzen. In de NSE 2011 scoorde de studielast een licht hogere 3,4 in de propedeuse en een stabiele 3,3 in de bovenbouw.

Bij het herontwerp van de bovenbouw krijgt de studeerbaarheid afzonderlijk aandacht. Die wordt nu namelijk negatief beïnvloed door de stageduur van drie maanden, die afwijkt van de reguliere cursusduur van tien weken. Studenten lopen dan het risico op niet-aansluitende programmaonderdelen. Het werkveld is echter niet te porren voor kortere stages dan drie maanden, zodat de opleiding – en dus de student – hiermee waarschijnlijk moet leren leven.

Naast het reguliere SLB (zie hierna) maakt de opleiding werk van de begeleiding van langstudeerders (SLB+) en studenten die herintreden of ernstig vertragen. Een speciale 'routeerder' coacht deze vertragers, doorgaans derdejaarsstudenten, intensief om de studie weer op de rit te krijgen.

Studenten kunnen deelnemen aan facultaire workshops studievaardigheden en de opleiding heeft een taalcoach die studenten individueel helpt met de taalontwikkeling.

Studiebegeleiding (SLB)

Studieloopbaanbegeleiding acht de opleiding van groot belang om de student vlot door de studie heen te leiden. De belangrijkste vorm van begeleiding vindt de opleiding nog altijd het primaire contact van docenten en studenten in de cursus. Om die reden heeft de JHU in lijn met het in 2009 vastgelegde facultaire beleid het reflectieve onderwijs geïntegreerd in het praktijkonderwijs. Het reflecteren op de 'professionele ontwikkeling' vindt plaats waar het onderwijs praktijkgericht is, zoals in de cursussen binnen de integrale leerlijn, in de integrale redacties of tijdens de stages.

Reflectieve opdrachten zijn op die manier ingebed en direct gekoppeld aan het onderwijs. Ook in de nieuwe opzet van het eindgesprek in de bovenbouw is deze doorlopende reflectieve leerlijn zichtbaar.

Door deze opzet zijn de gesprekken met de SLB'er meer in het teken komen te staan van studiecoaching. Elke eerstejaars krijgt een SLB'er toegewezen die fungeert als 'wegwijzer' en het gesprek voert over de vraag of de studiekeuze de juiste, het beroep passend en de planning adequaat is. Getuige de wijze waarop studenten hun weg lijken te vinden in het eerste studiejaar, mag worden verondersteld dat deze insteek werkt.

Na de propedeuse neemt de hoofdfasebegeleider het stokje over tot het moment van afstuderen. De begeleiding wordt dan coachend en vraaggestuurd vanuit de student. De SLB'er monitort wel actief op dreigende studievertraging (op basis van de gegevens uit het studentvolgsysteem) en adviseert over belangrijke studiemomenten als medium- en stagekeuze en de inrichting van het afstudeerportfolio.

Het panel vindt dit een pragmatische en – getuige de bevindingen van de studenten – effectieve wijze van studieloopbaanbegeleiding.

Met deze nieuwe opzet is de opleiding tegemoet gekomen aan kritiek op SLB in het verleden: teveel reflectie, teveel aanbod gestuurd en een aantal niet goed functionerende SLB'ers. De nieuwe opzet laat onverlet dat begeleiders deskundig, geïnformeerd en goed bereikbaar moeten zijn. Wie daarin tekortschiet, wordt er door de opleiding meteen op aangesproken, stelt het management.

De samenstelling van het SLB-team is recent gewijzigd en versterkt. Deskundigheid wordt verbeterd door facultaire studiemiddagen en de verplichting voor nieuwe SLB'ers een certificaat te halen.

Ook kunnen de SLB'ers terugvallen op een professioneel netwerk binnen FCJ en HU, handleidingen en het digitale studentvolgsysteem speciaal voor begeleiders (e-coach, aantekeningen, afspraken en overdracht). De 'e-coach' maakt de studievoortgang van een student in een oogopslag helder.

De kwaliteit van SLB is in het studiejaar 2010-2011 beter gevolgd; dit is gebeurd door een studentenquête en enquête voor SLB'ers. Voorts worden signalen over SLB door het management gevolgd via de Opleidingscommissie, het klassen-vertegenwoordigersoverleg en sociale media.

De klachten over individuele SLB'ers zijn inmiddels sterk afgenomen. De studenttevredenheid over de kwaliteit en mogelijkheden van studiebegeleiding steeg in de propedeuse van 2,6 in 2008 naar 3,5 in 2011 en in de hele opleiding van 2,3 naar 3,2.

Dat verklaart, in de visie van het panel, ook dat de studenten tijdens de audit weinig tot geen kritiek hadden op de wijze waarop SLB nu wordt uitgevoerd.

Het auditpanel is onder de indruk van de voortvarende wijze waarop de opleiding de koers ten aanzien van SLB verlegd heeft. Uit de met de studenten en docenten gevoerde gesprekken ontstaat het beeld dat de nieuwe koers zoden aan de dijk zet.

Informatievoorziening

Naast de voorzieningen op facultair niveau, heeft de opleiding ook zelf het initiatief genomen om de informatievoorziening te verbeteren. De twee onderwijs-/jaarcoördinatoren fungeren als aanspreekpunt voor de studenten. Zij overleggen minstens elk blok met klassen-vertegenwoordigers en verzorgen de algemene voorlichting over o.m. bovenbouwkeuzes.

De opleiding heeft in een recent project de stroomlijning en actualisering van de cursuspagina's op het intranet SharePoint aangepakt. Daarnaast wordt informatie nadrukkelijker via meer kanalen gedistribueerd, zoals via twitter, een hand-out en een propedeusenieuwsbrief. Faculteitsbreed wordt najaar 2011 een nieuwe navigatiestructuur op SharePoint geïntroduceerd waardoor op de cursuspagina's ook de uitkomst van evaluaties kan worden teruggekoppeld.

Onder derdejaars is informatie bij het keuzeprocés voor de bovenbouw cursussen een knelpunt. De opleiding heeft de voorlichting over de ingewikkelde procedures verbeterd en een routeerder aangesteld die adviseert bij afwijkende complexe studieroutes. Ook de complexiteit van de bovenbouworganisatie pakt de opleiding aan. Om de informatie over roosters te verbeteren heeft de HU een aparte *app* in gebruik, waaraan de studenten tijdens de audit refereren ('nog niet gedownload, maar wel goed!').

De NSE2011 toont dat de studenttevredenheid op het punt van de informatievoorziening sterk verbetert. De algemene opinie in de propedeuse over het informatieniveau stijgt van 2,8 in 2008 naar 3,3 in 2011 en onder hoofdfasestudenten van 2,2 naar 2,9; specifiek op het terrein van roosters in de propedeuse van 2,7 in 2008 naar 3,5; ouderejaars van 2,2 in 2008 naar 3,4. Deze uitkomsten werden tijdens de audit door de studenten bevestigd: 'Alle relevante studie-informatie, ook die voor de stages, is digitaal beschikbaar via het Intranet van de HU en die informatie is goed en tijdig,' aldus de studenten.

Het panel stelt vast dat de opleiding op dit punt dus stevige kwaliteitsslagen heeft gemaakt.

Personeel

Het personeelsbeleid wordt met name binnen de Faculteit Communicatie en Journalistiek uitgevoerd. Daarbij wordt gestreefd naar uitwisseling van docenten tussen verschillende opleidingen, opdat wordt geprofiteerd van expertise elders in de faculteit en wordt bevorderd dat docenten zich breed oriënteren. Het vacaturebeleid is hierop gericht. Als er bijvoorbeeld een vacature op het gebied crossmedia moet worden ingevuld, wordt deze vanuit de invalshoek van alle betrokken opleidingen ingevuld.

Scholing

Ook training en scholing worden vanuit de faculteit opgezet. Binnen de opleiding Journalistiek ligt hierbij het accent op dit moment op 'onderwijsontwikkeling' (didactiek/werkvormen) en – in het kader van het HU-brede project 'Van Cijfer tot Diploma'- op 'toetsen en beoordelen'. Het panel vindt dit de juiste accenten.

Kwantiteit

Onder de JHU vallen in formele zin 42 fte, al zijn de 57 leden van het Onderwijzend Personeel (OP) niet allemaal enkel belast met uitvoering van de bachelor Journalistiek. Docenten vormgeving werken ook bij CMD, AV-docenten staan andere opleidingen bij, rtv-instructeurs begeleiden de facultaire faciliteiten. Omgekeerd benut de opleiding met name de kennis van crossmedialiteit bij docenten van bijvoorbeeld Digitale Communicatie en CMD.

Kwaliteit

Van het totale docentenbestand van de JHU (inclusief de instructeurs, c.q. praktijkdocenten) heeft 61% een masterdiploma en 30 % een bachelor. Conform het HU-beleid worden enkel nog vaste contracten aangegaan met docenten die een masteropleiding hebben. Bachelor-docenten worden in de gelegenheid gesteld een mastergraad in een journalistieke, communicatieve of onderwijskunde richting te behalen. Op het moment van de audit volgen drie docenten van de opleiding een masterstudie.

De docenten maatschappijvakken hebben een dienovereenkomstige vooropleiding op wo-niveau. Het leeuwendeel van de docenten uit de teams 'Journalistieke vaardigheden' en 'rtv' heeft na de studie ervaring opgedaan in de beroepspraktijk, zo blijkt zowel uit de gesprekken die het panel met de docenten heeft gevoerd alsook uit de CV's die het heeft ingezien.

Docenten informeren zich over de trends in de journalistiek door het bezoeken van stageplaatsen, studiedagen georganiseerd door opleiding of faculteit en het zelf lopen van stages bij mediabedrijven.

Dit is de afgelopen jaren onder meer voor kortere of langere tijd gebeurd bij Het Financieele Dagblad, Jeugdjournaal, RTV Utrecht, Le Monde, ANP en De Pers. Ook verrichten veel docenten eigen freelance journalistiek werk en zijn zij lid van de NVJ en/of de Vereniging van Onderzoeksjournalisten VVOJ.

Ongeveer een derde van de docenten werkt op freelance- of tijdelijke basis voor de JHU. Een 'flexibele schil' van deze omvang heeft de voorkeur van het management, omdat het een manier is om nieuwe impulsen uit het werkveld te organiseren. De opleiding maakt dan ook gebruik van een groot aantal gastdocenten die zorgen voor de verdere inspiratie en motivatie van studenten en de inbreng van de meest recente ontwikkelingen in het werkveld binnen het programma.

De studenten zijn over de kwaliteit van de docenten uitermate tevreden. Ook, en met name, over de gastdocenten: 'Vaak komen ze voort uit het netwerk van onze vaste docenten,' vertelt één van hen tijdens de audit. 'Gastdocenten inspireren enorm en je leert er heel veel van. Het leuke is dat je eindeloos vragen kunt stellen en je hele actuele voorbeelden uit de praktijk krijgt. Vaak zijn het een soort van masterclasses.'

Ook de vaste docenten worden gewaardeerd. Een student: 'Het barst van de docenten uit het werkveld. Ze helpen je op gang met freelance opdrachten, je krijgt altijd hulp als je erom vraagt en ze vertellen in hun lessen veel over het journalistieke werk.' Een ander vult aan: 'Er zijn geen verzuurde docenten. Ook 'die uit de jaren 70' zijn niet verzuurd of ingeslapen. Een ouderejaarsstudent vermeldt wel een akkefietje van een docent over zijn te globale manier van nakijken. 'Soms is het op te lossen, maar in dit geval bleef het hardnekkig. De opleiding heeft toen uiteindelijk, na een gesprek met de betreffende docent, goed ingegrepen.'

Studenten geven docenten in de cursusevaluaties een 4,1 (op een 5 puntschaal) voor hun inhoudelijke vakbekwaamheid en een 3,7 op didactiek. Het algemene rapportcijfer voor de docenten in de cursusevaluaties is een 7,0.

Ten aanzien van het personeel bestaan er twee aandachtspunten:

- *Leeftijdsbewust personeelsbeleid*: het docentenkorps bestaat uit relatief veel oudere docenten. Van het vaste docententeam valt meer dan de helft in deze categorie. De komende jaren zal daardoor een instroom van veel nieuwe docenten ontstaan. Het is dan zaak de opbouw in het team naar expertise en ervaring in evenwicht te houden. De Faculteit heeft het onderwerp van leeftijdsbewust personeelsbeleid inmiddels met een notitie op de agenda gezet en het management van de opleiding is zich bewust van de kansen die dit biedt.

In dit verband merkt het panel op het opmerkelijk te vinden dat ook de oudere docenten een zeer betrokken en dynamische indruk maakten en – getuige de eerder vermelde reacties van studenten – ook hooglijk gewaardeerd worden.

- *Werkdruk*: het panel signaleert dat docenten een forse werkdruk ervaren. Dit is niet ongebruikelijk bij opleidingen die aan het 'verbouwen' zijn, maar vergt wel extra aandacht van het management, met name voor docenten die op dit punt veel inzet leveren. Tijdens de audit signaleerden zelfs studenten dat een docent twee verschillende redacties tegelijk moest begeleiden en daaronder duidelijk leed. Ook werden tijdens de audit door enkele docenten student-docentratio's tijdens colleges genoemd die het panel te hoog vindt (1:35), met name als het gaat om het begeleiden van praktijkonderwijs. Het panel vindt het belangrijk dat het management hier aandacht voor heeft.

Onderwijsvoorzieningen

De staf van de JHU beheert alle facultaire audiovisuele faciliteiten. In studio, opname- en montageapparatuur heeft de HU de afgelopen jaren veel geïnvesteerd. Programmatuur die in de beroepspraktijk wordt gebruikt (Final Cut Pro, Dalet) is leidend. Ook in het meer grafische deel van de studie worden de in het veld gebruikelijke geavanceerde opmaak-/ designprogramma's (InDesign, CS4) ingezet.

Bij de vernieuwing van de propedeuse is een – in eigen beheer in open source gebouwd – webbased publicatieplatform in gebruik genomen. Het draadloos netwerk van de faculteit is recent sterk uitgebreid na de groei van Communication en Media Design en de invoering van de laptopverplichting bij de opleiding Journalistiek. Onderdeel van de rijke leeromgeving zijn een goed geoutilleerde mediatheek en redactielokalen waar studenten – ook als de docent afwezig is – aan hun projecten en opdrachten kunnen werken. Studenten hebben direct toegang tot kennisbanken en nieuwsbronnen als het ANP en Lexis Nexis.

De technische faciliteiten vindt het panel hoogwaardig, ondanks het intensieve gebruik en de hoge eisen van de kritische gebruikers. Het is duidelijk dat dit een gekwalificeerde technische staf vereist, die de faciliteiten permanent op orde houdt. Tijdens de visitatie was dit het geval en zowel studenten als docenten verklaarden zich tevreden over de kwaliteit van de voorzieningen. 'Niets te klagen,' luidde de reactie. 'De uitleg is goed, de rtv-studio's zijn prima.' Hooguit is er hier en daar wat tekort aan werkplekken.' Doorvragen leert echter dat dit met een handiger planning door de studenten zelf kan worden opgelost.

Een capaciteitsprobleem geldt ook de huisvesting. De groei van de FCJ en de concentratie van de HU op De Uithof nopen tot verhuizingen waarbij optimalisering van vloergebruik en voorrang voor zichtbare lesactiviteiten uitgangspunt zijn. Studenten en docenten vinden het echter een prima gebouw om in te werken en te verblijven. Ook de verschillende lesruimten beantwoorden aan het doel van competentiegericht onderwijs en versterken daarmee de 'samenhangende leeromgeving'.

De onderwijslogistiek is vergaand gestroomlijnd: cursusinformatie loopt via SharePoint, de cijferadministratie en cursusintekening lopen via Osiris. Elke student heeft een eigen hu-mail-account. De onderwijsondersteuning is gecentraliseerd in het Facultair Bureau Onderwijs (FBO).

Studenten kunnen bij de balie terecht voor al hun vragen en opmerkingen over roosters (recent is daar een app voor ontwikkeld), cijfers, aanwezigheid docenten en dergelijke. Bij het FBO bevindt zich ook het officiële klachtenmeldpunt.

De opleiding en faculteit werken aan verbetering van de informatievoorziening. Onder meer het intranet SharePoint wordt aangepakt met een nieuwe navigatiestructuur van cursuspagina's, maar ook doordat de content verregaand wordt gestroomlijnd en geactualiseerd en wordt uitgebreid met weblecturing en interactieve cursussites.

Het panel is tijdens de audit door de opleiding rondgeleid, heeft over de faciliteiten met zowel studenten als docenten gesproken en vastgesteld dat de voorzieningen uitstekend voldoen.

Weging en oordeel: voldoende

- Het curriculum van de opleiding wordt aangepakt en vernieuwd. De conceptuele leerlijn ligt veel dichtter op de praktijk, het panel ziet een duidelijke integratie en relatie met de journalistieke werkelijkheid, die leidend is voor het curriculum, in plaats van het oude programma met losstaande vakken.
- Het panel vindt dat de opleiding met het nieuwe programmaontwerp duidelijke verbeterlagen maakt. Dit werd ook door tweedejaarsstudenten, met wie het panel sprak, zo ervaren; derdejaarsstudenten verklaarden het jammer te vinden dat dit curriculum niet meer voor hen bestemd was.
- De veranderingen in het curriculum leiden tot een betere praktijkoriëntatie, adaptatie aan de innovaties in het werkveld, tot meer samenwerking tussen docenten, en ook, zo lijkt het op basis van de studenten die het panel sprak, tot een hogere studielast.
- Het panel ziet aandacht voor verschillen in instroom en, later in de opleiding, ook aandacht voor excellentie. Drie leerlijnen worden doorgezet in de bovenbouw met een belangrijke input van de lectoren bij de verdere curriculumontwikkeling. Ook over de betekenis van praktijkgericht onderzoek en het positioneren ervan in de opleiding hebben de lectoren een heldere visie. Aan een nadere concretisering in het programma wordt gewerkt.
- Met name wat de onderzoekslijn betreft en de consequenties daarvan voor de eindfase van de studie zou het lectoraat, wat het panel betreft, een nog explicietere rol toebedeeld kunnen en mogen krijgen in de uitwerking van hun visie op onderzoek binnen een hbo-opleiding Journalistiek.
- De studieloopbaanaanpak heeft de opleiding onder het nieuwe curriculum gewijzigd en de eerste geluiden en de uitkomsten uit evaluaties van studenten en docenten daarover zijn positief. Het succes van SLB is minder docent-afhankelijk gemaakt en ook de meer integrale aanpak van SLB binnen modules spreekt studenten aan.
- De waardering voor de generieke voorzieningen binnen de faculteit (mediatheek en gebouw) en voor de opleidingsspecifieke voorzieningen (technische faciliteiten en lesruimten) is onder de studenten en docenten goed. Ook de panelleden zijn positief over de kwaliteit en het niveau van de technische voorzieningen, die zij tijdens een rondleiding te zien kregen; zeker, wanneer men de gebruiksfrequentie in acht neemt.
- De lesruimten vindt het panel afgestemd op de eisen die competentiegericht onderwijs hieraan stelt.
- Het panel beoordeelt de kwaliteit van het programma, het personeel en het niveau van de opleidingsspecifieke voorzieningen dan ook als zeer toereikend. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten duidelijk samenhangende onderwijsleeromgeving.

Met name omdat de concretisering en de feitelijke opbrengsten van de herontworpen bovenbouw van de opleiding, met daarin een nadere uitwerking van de visie op praktijkgericht onderzoek, alsook de verbinding van het afstuderen met de onderzoekslijn, nog niet door het panel konden worden beoordeeld, blijf het overall oordeel van het panel voor Standaard 2 steken op een 'voldoende'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsing en beoordeling

De opleiding heeft haar toetsbeleid beschreven in het Toetsplan Journalistiek. Toetsvormen sluiten aan op het competentiegericht en opdrachtgestuurd onderwijs dat de opleiding verzorgt. Het palet varieert van de multiple choice toets (kennistoets), het tentamen met gesloten of open vragen tot beroepsproducten als nieuwsbericht, reportage, call sheets of researchdossier; van docentobservaties tot peer review of logboek, van pitch, presentatie en gesprek tot het schrijven van een visie (essay). Het panel heeft vastgesteld dat het repertoire van toetsen gezamenlijk het hele competentieprofiel van de opleiding bestrijkt en dat de gekozen toetsvormen goed aansluiten op de stof en de leerdoelen van de cursussen.

De toetsvormen varieert de opleiding per leerlijn. In de *conceptuele leerlijn* worden vooral tentamens gebruikt die feitelijke en begripsmatige kennis en inzicht toetsen. In de *vaardighedenleerlijn* worden specifieke opdrachten en journalistieke halffabricaten beoordeeld. In de *integrale leerlijn* vindt toetsing grotendeels plaats via journalistieke producten en via (observatie van) bedrijfsmatige processen of beroepshandelingen (zoals redactievergaderingen). De beoordeling van studenten aan de hand van realistische en authentieke beroepsopdrachten/situaties hanteert de opleiding als één van de ijkpunten voor competentiegericht onderwijs.

Het panel heeft tijdens de audit de leerdoelen uit de verschillende cursussen gelegd naast de door studenten gemaakte toetsen en vastgesteld dat (i) de *toetsvormen* goed aansluiten bij de inhoud en leerdoelen van de cursussen, (ii) de opleiding met de *inhoud* van de toetsen ook daadwerkelijk het behalen van de leerdoelen toetst en (iii) de opleiding via de cursushandleidingen op een transparante wijze met studenten communiceert over de te behalen leerdoelen en de daaraan gekoppelde toetsvorm(en). Studenten weten dan ook vooraf goed wat er bij een toets van hun verwacht wordt, of het een formatieve of summatieve toets betreft en wat de toetscriteria zijn, zo bevestigden zij ook tijdens de audit.

De opleiding hanteert een toetsmatrix, waarin de toetsvormen en de beheersingsniveaus, gekoppeld aan de competenties, per cursus en per studiejaar staan beschreven. Deze matrix vindt het panel een helder inzicht bieden in het repertoire aan – op de te behalen leerdoelen afgestemde – toetsen dat de opleiding inzet.

In achterliggende jaren hebben vooral studenten uit de toenmalige onderbouw kritiek geleverd op de kwaliteit van de feedback op hun toetsen. De opleiding wijt dit vooral aan een aantal organisatorische aspecten, waar zij inmiddels verbetermaatregelen op heeft uitgezet:

- De groepsgrootte in de onderbouw (24 studenten) is bewust onder de facultaire rekennorm (30) gehouden om voldoende ruimte te geven voor persoonlijke aandacht.
- De inzage van tentamens heeft de opleiding nu vast ingeroosterd.
- Aan de transparantie van de beoordelingscriteria heeft de opleiding aandacht besteed op studiedagen. Toetscriteria worden bij de opdrachtverstrekking expliciet benoemd. Beoordelingsformulieren zijn onderhouden en waar nodig verbeterd, onder meer rond stage, visie en eindgesprek. Dit betekent met name dat de beoordelaars hun oordelen duidelijk moeten expliciteren. Docenten zijn verplicht voorafgaand aan het tentamen voorbeeldvragen beschikbaar te stellen.
- Kwaliteitsbewaking en monitoring van de feedback vinden plaats via de Opleidingscommissie en via overleg van klassenvertegenwoordigers met de jaarcoördinatoren, naast de al bestaande klachtenmeldlijn en via de examencommissie. Signalen van tegenvallende feedback bespreekt het opleidingsmanagement met de betreffende docent(en).

Zowel de docenten als de studenten met wie het panel tijdens de audit sprak, stelden dat in het lopende studiejaar de feedback op toetsen door de genomen maatregelen aanzienlijk is verbeterd. Dit beeld van een opleiding⁸ die in 2010 sterk heeft ingezet op het verbeteren van het onderdeel Toetsen en Beoordeling wordt ondersteund door de uitkomsten van de Nationale Studenten Enquête 2011⁹: de algemene waardering op toetsing steeg onder propedeusestudenten van 2,9 in 2010 naar 3,2 in 2011, onder hoofdfasestudenten van 2,7 naar 2,9. De transparantie van beoordelingscriteria vinden studenten verbeterd: de waardering steeg van 2,9 naar 3,3 onder eerstejaars en van 2,9 naar 3,0 in de hoofdfase. Eerstejaars zijn beduidend positiever (van 3,1 naar 3,4) geworden over de aansluiting van toetsen op het onderwijs (nieuwe curriculum). In de hoofdfase blijft het cijfer daarvoor stabiel 3,1. De feedback van docenten wordt met een 3,3 gewaardeerd onder eerstejaars en een 3 over de hele opleiding. Het tijdig bekendmaken van toetsresultaten steeg met 0,2 naar een 2,7.

Tijdens de audit benoemden de aanwezige studenten het niet tijdig bekendmaken van toetsresultaten overigens niet als een knelpunt: 'Doorgaans ontvangen we de toetsen binnen de termijn nagekeken retour, in een enkel geval gaat het wel eens mis, maar dat is meer uitzondering dan regel,' stelde één van de studenten.

De opleiding heeft een praktijk van intercollegiaal normeren van toetsen ('het vier-ogenprincipe'). Zeker waar het gaat om beroepsproducten als een tv-uitzending, kranten of radio-items of bij de journalistieke producties in de bovenbouwredacties voeren docenten de beoordeling gezamenlijk uit en/of consulteren collega's in twijfelgevallen, zoals bij visie. Bij beoordelingen in de bovenbouw krijgt de docent bij de beoordeling input van een ervaren journalist uit de praktijk. Bij de twee stages en het eindgesprek zijn systematisch twee beoordelaars betrokken. Bij de totale becijfering van het dossier zijn vier beoordelaars betrokken. Zij beoordelen echter allen iets anders: van een feitelijke vier-ogen check is hier dus niet echt sprake. De opleiding zou hier, naar het oordeel van het panel, nog eens goed naar moeten kijken (zie ook 'Aanbevelingen'). Ook verdient het tot stand komen van de becijfering tussen stagebegeleiders en opleidingsbegeleiders een nadere bestudering. Het panel signaleert namelijk dat stagebegeleiders (werkveld) een cijfer toekennen, dat door de opleidingsbegeleiders geregeld wordt overgenomen.

Het panel heeft tijdens de audit van iedere toetsvorm meerdere, door studenten gemaakte en door docenten beoordeelde toetsen ingezien. De toetsen vond het panel van het juiste niveau, de beoordeling ervan was transparant, correct en zorgvuldig. De beoordelingsformulieren bevatte zinvolle, soms summier, inhoudelijke op- en aanmerkingen van de correctoren.

⁸ Ook op facultair en intuïtiefsniveau heeft Toetsen en Beoordelen veel aandacht, getuige de doorlichting van alle processen rondom toetsen en beoordelen in de beleidsnota 'Van Cijfer tot Diploma' (2010).

⁹ Tijdens de audit waren deze uitkomsten nog uitsluitend in voorlopige vorm beschikbaar.

Dit was vooral het geval in het eerste en tweede jaar (nieuwe curriculum). Ten aanzien van de eindproducten in de bovenbouw bepleit het panel nadrukkelijk meer transparantie in de beoordeling. Ook de kwaliteitsborging van het eindniveau bleek hier en daar, aanvankelijk, manco's te vertonen, maar twijfels daarover werden in tweede instantie – aan de hand van een aanvullende beoordeling van dossiers en een hervisitatie – door de opleiding bij het panel weggenomen (zie ook 'realisatie van de beoogde eindkwalificaties'). Het panel is dan ook van mening dat het systeem van toetsing dat de JHU kent voldoende adequaat is; toetsen en beoordelen gebeurt valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De eindfase van de studie verdient op het gebied van transparantie meer aandacht, maar de opleiding weet dit en adresseert dit aspect nadrukkelijk in verbeterde beoordelingsformulieren en het herontwerp van haar bovenbouw. Het panel heeft vastgesteld dat de kwaliteitszorg op dit punt werkt.

Examencommissie

Zowel de examencommissie als de toetscommissie van de opleiding zullen – in lijn met de recent ingevoerde Wet Versterking Besturing – nog verder moeten groeien in hun rol. Meer sturing op het consequent hanteren van de beoordelingssystematiek bij het afstuderen is noodzakelijk, evenals een bewaking van de transparantie en traceerbaarheid in beoordelingen van eindproducten.

Ook zal de examencommissie zich in zijn 'nieuwe' rol een eigenstandig beeld moeten vormen van zowel de borging van het eindniveau (proces) als het gerealiseerde niveau (inhoud) zelf. Uit de gesprekken die het panel met de examencommissie heeft gevoerd, is gebleken dat zij hiervan zelf ook goed doordrongen is.

Recent heeft de Faculteit Communicatie en Journalistiek de structuur van examencommissies gewijzigd in een model met een facultaire Examencommissie en vier kamers. Eén daarvan is Journalistiek. De facultaire Examencommissie bestaat uit een voorzitter en de vier ondervoorzitters van de kamers. De faculteit heeft de formatie voor de kamers verdubbeld ten opzichte van de oude situatie. Bovendien investeert de faculteit in scholing en training voor de voorzitters en leden van de examencommissies.

Op grond van (i) de tijdens beide audits met de examencommissie gevoerde gesprekken, (ii) de substantiële facilitering door de faculteit en (iii) de ter zake doende inhoud van het jaarverslag 2010-2011 van de examencommissie, heeft het auditteam er vertrouwen in dat de examencommissie (kamer) Journalistiek haar rol als 'bewaker van het eindniveau' ook zal kunnen waarmaken.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Het eindniveau van de studie wordt getoetst aan de hand van de combinatie van tweede stage (20EC), visie (3EC) en eindgesprek (2EC).

In de *tweede stage* wordt in en samen met de beroepspraktijk getoetst of de student feitelijk op het hbo-bachelorniveau functioneert en dus met een hoge mate van zelfstandigheid en in complexe situaties in de beroepspraktijk kan acteren. Het panel heeft vastgesteld dat de in de stagehandleiding geformuleerde eisen en doelen hiermee overeenstemmen. De beoordeling geschiedt door de begeleidend docent aan de hand van een gesprek, een (reflectie)verslag, tussenrapportages en journalistieke producties.

Ook de stagebegeleider (van het bedrijf) ter plaatse geeft de student feedback.

De beoordelende docent ontvangt hiervan een gedetailleerde evaluatie. Het is het panel opgevallen dat het niveau van de stageplaatsen nogal eens verschilt: een stage bij de redactie van de NRC vindt het panel niet van hetzelfde gewicht als een stage bij Ajax-tv; het lijkt erop dat hiermee in de beoordelingen geen rekening wordt gehouden (zie ook 'Aanbevelingen').

Ten opzichte van de situatie voor het cohort 2009-2010 heeft de opleiding het afstuderen enigszins aangepast. In 2009-2010 bestond het afstuderen uit de drie onderdelen: Tweede stage, SLB en eindgesprek, waarbij het digitale afstudeerdossier tot het SLB traject behoorde, en de visie tot het eindgesprek. Vanaf 2010-2011 zijn de drie afstudeeronderdelen: Tweede stage, visie en eindgesprek. SLB is nu een apart traject zonder studiepunten. Visie is een verplichte cursus met 3 studiepunten. Het totaal aantal EC's (25) is in beide varianten gelijk gebleven.

Met de '*visie*' wordt vakinhoudelijke reflectie en oordeelsvorming getoetst aan de hand van een door de student voor deze cursus geschreven beknopt betoog, waarbij vastgelegde eisen worden gesteld aan vorm, argumentatiestructuur en research.

Het betreft hier journalistieke research en geen praktijkgericht onderzoek zoals dit bij veel andere hbo-bacheloropleidingen als afstudeeropdracht wordt aangetroffen: de opleiding richt zich (ook in de formulering van de doelen) bij het afstuderen vooral op de beoordeling van de zuiver journalistieke kwaliteiten van de beginnende bachelor.

In het *eindgesprek* worden aan de hand van het portfolio de persoonlijke reflectie en presentatie van de student beoordeeld. De student presenteert en bespreekt er een portfolio met (beoordeeld) werk uit diverse studiefases en reflecteert daarop. De docent wordt bij de vorming van het eindoordeel geadviseerd door een gecommiteerde uit het veld, die een actieve rol in het gesprek vervult.

Steekproef

Voorafgaand aan de audit heeft het panel van de opleiding een overzichtslijst van alle afstudeerdossiers van de afgelopen twee jaar (2009-2010/2010-2011) ontvangen. Als gevolg van het digitaliseringsproces waarin de opleiding ten tijde van de audit verkeerde, kon zij niet direct beschikken over dossiers 2009-2010. Het panel is akkoord gegaan met een selectie voorafgaand aan de audit uit de beperkte lijst van meest recente afstudeerdossiers, onder de voorwaarde dat tijdens de audit ook alle beschikbare afstudeerdossiers uit het studiejaar 2009-2010 ter inzage zouden liggen. Deze dossiers lagen tijdens de audit inderdaad ter inzage en hebben – in tweede instantie – ook deel uitgemaakt van de beoordeling.

Uit de initiële lijst heeft het panel in totaal 18 afstudeerdossiers geselecteerd, aselekt en gestratificeerd, en bij de opleiding opgevraagd. De panelleden hebben de dossiers afzonderlijk van elkaar beoordeeld en van commentaar voorzien. Voorafgaand aan de audit zijn de oordelen uitgewisseld.

Oordeel van het panel

Van de 18 afstudeerdossiers beoordeelde het panel er twee als 'van onvoldoende hbo-niveau', terwijl deze studenten wel op de betreffende dossiers waren afgestudeerd. In beide gevallen oordeelde het panel dat de visie te hoog was beoordeeld (voldoende, terwijl dit een onvoldoende moest zijn) en het cijfer voor het eindgesprek aan de hoge kant was en bovendien onvoldoende traceerbaar was toegekend.

Deze uitkomst betekende dus een nieuwe selectie uit afstudeerdossiers van het studiejaar 2009-2010. Het panel heeft in totaal 20 dossiers uit deze lijst aanvullend beoordeeld. Geen van deze dossiers scoorden bij het panel een onvoldoende op het hbo-niveau. In alle gevallen weken de door de opleiding toegekende cijfers nooit meer af dan 0,5 punt. Het panel vond zelfs de werkstukken uit deze dossiers, met name de visie, over het algemeen van een betere kwaliteit dan de recentere. Mogelijk is de eerder vermelde wijziging in het afstuderen tussen de beide studiejaar hier debet aan, hoewel de aparte aandacht (met 3 studiepunten) voor de visie anders zou doen vermoeden.

Overigens vond het panel de visies wel aan de onderkant scoren van wat op hbo-niveau van studenten journalistiek mag worden verwacht. Zo vond het panel dat studenten voor de visies (i) doorgaans te weinig bronnen raadplegen, (ii) dat ze zich bij het schrijven van de visies in te geringe mate baseren op eigen literatuuronderzoek en (iii) dat het analytisch gehalte van de werkstukken beperkt is.

Het panel vindt dit aandachtspunten, die overigens door de opleiding zelf ook al zijn geadresseerd in het herontwerp van de bovenbouw (zie Afstudeeratelier, Standaard 2).

Een overzichtsjijst van de door het panel beoordeelde afstudeerdossiers is opgenomen in de bijlage V.

Over de gehele linie (in alle dossiers) is er sprake van te weinig transparantie in de beoordeling. De argumentatie waarop een cijfer wordt toegekend is nog wel te traceren in de stageverslagen, maar ontbreekt geregeld bij de visies en vrijwel altijd bij het gevoerde eindgesprek: op de bijgeleverde beoordelingsformulieren waren de oordelen met 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed' aangegeven, soms zonder, soms met een uitermate summiere onderbouwing in de vorm van steekwoorden zonder motivering. Naar aanleiding van de eerste audit heeft de opleiding de beoordelingsformulieren op dit punt drastisch herzien: ze zijn meer sturend voor de beoordelaars en er is meer ruimte voor de onderbouwing van gegeven oordelen/cijfers. Ook de beoordelaars bleken tijdens de hervisitatie over het gebruik van deze formulieren goed geïnstrueerd. Het panel vindt deze maatregelen een duidelijke verbetering.

De bevindingen samengevat, stelt het panel vast dat de opleiding het hbo-bachelorniveau weliswaar realiseert, maar dat zij – ook ter externe beoordeling van de validiteit en betrouwbaarheid van de afgegeven oordelen – de transparantie in het beoordelingsproces beter moet borgen. Het panel heeft in dat opzicht tussen zijn eerste en tweede visitatie adequate verbetermaatregelen gezien, die passen binnen het reeds ingezette onderwijsbeleid van curriculumverbetering en kwaliteitsverbetering van toetsen.

Oordeel van het afnemende werkveld

De leden van de Beroepenveldcommissie die het panel tijdens de audit sprak, waren positief over het niveau van de afgestudeerden. 'Ze blinken uit in 'stadsgedrag', kunnen zich goed zichtbaar maken, zijn verbaal wat verder dan studenten van andere journalistieke opleidingen. Assertiever en creatiever ook.'

Sommigen van de BVC-leden zijn ook geëngageerd bij het afstuderen: 'We bekijken het portfolio en bespreken tevoren met de examinator van de school op welke punten we doorvragen. Van wat ik zie, vind ik het niveau over het algemeen heel behoorlijk, dat geldt ook de visie, die toch vooral bedoeld is als vorm om te reflecteren op het journalistieke beroep.'

Weging en oordeel: voldoende

- De opleiding hanteert een grote variatie aan toets- en beoordelingsvormen, die goed aansluiten op de doelstellingen van de cursussen en passend zijn voor competentiegericht onderwijs.
- De (beoordeelde) toetsen die het panel tijdens de audit ter inzage heeft gekregen, waren inhoudelijk van niveau en – met name in de onderbouw – transparant beoordeeld.
- De studenten ontvangen in de cursushandleidingen alle informatie die zij nodig hebben om de toetsen te kunnen maken. Zij zijn tevoren op de hoogte van toetsvorm, cesuur en de te toetsen stof. Er zijn geen klachten over nakijktermijnen en de feedback op toetsen is sterk verbeterd.
- Ten aanzien van het afstuderen heeft het panel – na bestudering van een aanvullende hoeveelheid dossiers – geconcludeerd dat de opleiding het hbo-bachelorniveau realiseert. De transparantie in de beoordelingen kan echter sterk worden verbeterd. De verbetermaatregelen die de opleiding op dit punt inmiddels heeft doorgevoerd, vindt het panel doeltreffend.

- Het panel is van oordeel dat het ontwerp van het volgend jaar in te voeren afstudeeratelier een uitstekend vehikel is om het afstuderen op een nog hoger plan te brengen.
- De examencommissie moet nog verder groeien in haar rol. Zij heeft zelf nog geen direct zicht op het gerealiseerde niveau. Dat dit wel moet gebeuren, is ook de nadrukkelijke overtuiging en inzet van de examencommissie.

Op grond van deze bevindingen komt het panel voor Standaard 3 tot het oordeel voldoende.

5. ALGEMENE CONCLUSIE

Het auditteam beoordeelt de opleiding als geheel met een 'voldoende'.

De opleiding hanteert doelstellingen die naar bereik en oriëntatie het hbo-niveau reflecteren en worden gedragen door het afnemende werkveld.

Zij heeft vervolgens de doelstellingen vertaald naar een samenhangend programma. Met name de vernieuwingsslag die de opleiding, met een groot aantal gemotiveerde en betrokken docenten, de afgelopen twee jaar heeft uitgevoerd, zijn overtuigend: de intrinsieke kwaliteit van het curriculum is significant verbeterd, er zijn zichtbare leerlijnen en een duidelijk gecreëerde samenhang tussen cursussen in blokken en perioden. De beroepspraktijk is alom in het programma vertegenwoordigd: in de inhoud, door de (gast)docenten en door twee verplichte stages.

De studielast is beter uitgebalanceerd en docenten werken nauw samen in vak- en blokteams, waardoor in onderlinge uitwisseling de cohesie in het programma als vanzelf wordt versterkt.

Nu de onderbouw is uitgekristalliseerd, vraagt de reconstructie van de bovenbouw aandacht. De opleiding ziet dit als een kans om de bachelorfase van de studie – met behoud van de goede elementen uit het huidige programma – te verstevigen, meer analytisch van karakter te laten zijn, het afstuderen sterker met de onderzoekslijn te verbinden en weer meer aandacht te creëren voor de gedegen journalistieke afstudeerproducten. Het panel juicht deze ontwikkeling toe.

In de onderbouw hanteert de opleiding een transparant systeem van beoordelen en toetsen, met de juiste variatie aan toetsvormen, die goed zijn afgestemd op het competentiegerichte onderwijs dat de opleiding verzorgt. De opbrengst zijn, zo heeft het panel vastgesteld, valide en betrouwbare toetsen.

In de bovenbouw, en dan vooral in de afstudeerdossiers, gaat de transparantie in de beoordeling van met name de visie en het eindgesprek mank. De opleiding heeft daar duidelijk nog een slag te maken, nu al, maar zeker ook bij de herziening van het bovenbouwleerplan. Na een aanvullende beoordeling van een ruimer aantal dossiers, heeft het panel vastgesteld dat de *transparantie* in de beoordeling bij het afstuderen over de gehele linie weliswaar onder de maat is, maar dat het hbo-bachelorniveau *inhoudelijk* wel wordt gerealiseerd. Het panel is positief over de door de opleiding nieuw ontworpen beoordelingsformulieren, die van docenten een transparante beoordeling verlangen.

Naar het oordeel van het panel heeft de JHU met de (ontworpen) reconstructie van het curriculum, het bekwame docentenkorps en een sterke inzet op een transparante beoordeling in de slotfase van de studie, in potentie een opleiding die nog sterker boven het huidige niveau kan uitgroeien.

6. AANBEVELINGEN

Parallel aan de audit heeft het auditteam enkele observaties gedaan die het voor de verdere ontwikkeling van de opleiding van belang acht. Deze observaties vertaalt het panel hierna in suggesties en aanbevelingen voor verbetering.

Standaard 1 De beoogde eindkwalificaties

- Geen

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

- De lectoren doen, zoals zij zelf aangeven, 'goed werk in stilte'. Het panel adviseert de opleiding, c.q. de lectoren, meer uit de schaduw te treden. Vanuit de maatschappelijke plicht gedacht zouden publicaties à la Canon van de Journalistiek, naar het oordeel van het panel, meer onder de aandacht van een breder publiek mogen worden gebracht. Dit is des te meer van belang in een tijd dat de scholen voor journalistiek onder vuur liggen. Op zichzelf zou dit al een motivatie kunnen en moeten zijn om de 'trom wat nadrukkelijker te roeren'.
- Het panel is van oordeel dat de lectoren een heldere en pragmatische visie etaleren over de betekenis en plaats van praktijkgericht onderzoek in een hbo-bachelor Journalistiek. Zij zijn dan ook zeer terecht betrokken bij het herontwerp van de bovenbouw. Een belangrijke invalshoek vindt het panel om onderzoek en visie sterk met elkaar te verbinden. Het panel is hier zeer positief over. Ook van verdieping door meer literatuuronderzoek en van het afleggen van een 'Meesterproef' op basis van gedegen research journalistiek is het panel een groot voorstander. Het panel adviseert de opleiding de lectoren hierin een leidende rol te geven.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

- In het initiële panelgesprek met de examencommissie ontstond een discussie over de wijze waarop studenten het gerealiseerde niveau demonstreren en of met de eindproducten ook het volledige eindniveau wordt aangetoond: dit aspect dient bij het herontwerp van de afstudeerfase nadrukkelijk aandacht te krijgen en tot een voor iedereen eenduidige oplossing te worden gebracht. Het panel adviseert de opleiding dan ook voor het afstudeeratelier tot de bepaling van één eindcijfer te komen als gemiddelde van twee of drie onderdelen, evt. met een wegingsfactor.
- In het verlengde van de voorgaande aanbeveling, merkt het panel op dat uit enkele auditgesprekken het beeld rees dat niet altijd even helder is waar precies welke competenties in de opleiding worden getoetst. Als voorbeeld noemt het panel de competentie 'Ethisch besef'. Volgens de beoordelingsformulieren gebeurt dit zowel in de tweede stage als in de visie, maar – zo stelt het panel vast – lang niet alle visies gaan over ethische kwesties en in sommige stageverslagen worden ethische issues zeer summier besproken. Daar kun je dus blijkbaar niet per definitie deze competentie op hbo-niveau mee toetsen. De opleiding zou kunnen overwegen om – in aanvulling op de meer abstracte competentiematrix – voor zowel studenten als docenten een competentiekaart te ontwerpen, zoals deze ook wel bij andere hbo-instellingen in gebruik is. Hierop wordt aangegeven bij welke studieonderdelen welke competenties getoetst worden, en ook hoe deze precies getoetst worden.

- Ook adviseert het panel aan de opleiding nog aandacht te besteden aan een strikte toepassing van het vier-ogenprincipe in de slotfase van de studie. Bij de becijfering van het dossier zijn weliswaar vier beoordelaars betrokken, maar zij beoordelen allen iets anders: van een feitelijke vier-ogen check is dus niet echt sprake. Ook verdient het tot stand komen van de becijfering tussen stagebegeleiders en opleidingsbegeleiders een nadere bestudering. Het panel signaleert namelijk dat de cijfers van de stagebegeleiders (werkveld) frequent identiek zijn aan die van de opleidingsbegeleiders. Echter, het is de opleiding die gehouden is het eindoordeel over de prestaties van de student af te geven, juist ook in de stage als belangrijke indicator voor het bereiken van het hbo-bachelorniveau. De ervaring leert dat stagebedrijven naar andere (vaak beperktere, maar ook belangrijke) zaken kijken, dan naar het bredere competentiespectrum waar een opleiding naar behoort te kijken en dus de volledige realisatie van de eindkwalificaties. Bovendien, als stagebegeleiders een grote rol in de beoordeling spelen, moeten zij ook expliciet geïnstrueerd worden over de beoordelingscriteria en de toepassing ervan. Het panel adviseert de opleiding dit aspect nog eens grondig onder de loep te nemen. De vernieuwde beoordelingsformulieren die het panel heeft ingezien, gaan overigens als uit van een invoering van het vier-ogenprincipe op alle afstudeeronderdelen. Het panel vindt dit een uitstekende eerste stap.
- Het panel beveelt de opleiding aan nog eens goed te kijken naar het verschil in zwaarte tussen de diverse stages en deze ofwel meer in lijn te brengen, ofwel bij stages van een lichter gewicht aanvullende eisen te stellen en de beoordeling daarop aan te passen.
- Het panel heeft geconstateerd dat ter verhoging van de betrouwbaarheid in de toetsing, en om te leren werken met beoordelingsformulieren – met name in de laatste fase van de studie – een betere afstemming tussen beoordelende docenten noodzakelijk is. Het panel geeft de opleiding, en meer in het bijzonder de examencommissie, in overweging hiertoe zogenaamde kalibreersessies te organiseren, waarbij docenten elkaars beoordelingen bespreken. De ervaring leert dat met deze methodiek snelle kwaliteitsimpulsen kunnen worden verkregen; bovendien zorgt het ook voor gedragen en heldere instructies op papier voor alle examinatoren over de wijze waarop beoordelingen moeten worden uitgevoerd en beoordelingsformulieren moeten worden ingevuld.
- Tot slot beveelt het panel de opleiding aan de examencommissie – voor zover dit al niet is gebeurd - zich een eigenstandig beeld te laten vormen van zowel de borging van het eindniveau (proces) als het gerealiseerde niveau zelf (inhoud) en, zo nodig, daarop verbetermaatregelen te laten treffen.

7. BIJLAGEN

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Journalistiek Hogeschool Utrecht voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties	Goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende
Algemene conclusie	Voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

De zeven competenties in zeven delen, 18 oktober 2009

De opleiding HU-Journalistiek heeft de eisen uit het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel gecompriëerd, c.q. vertaald in 7 competenties die het eindniveau van de afgestudeerden beschrijven, richting geven aan al het onderwijs van de opleiding en dekkend zijn voor de in TUZE-verband vastgestelde eindkwalificaties voor de hbo-bachelor Journalistiek:

1. Journalistiek relevante onderwerpen vaststellen. (1, relatie TUZE-profiel)
2. Snel en gericht informatie verzamelen, selecteren en ordenen. (3, 5)
3. Informatie verwerken tot journalistieke producten voor diverse media. (4, 6)
4. Adequaat en professioneel communiceren en samenwerken. (9)
5. Bedrijfsmatig denken en werken. (2, 10)
6. Een ethisch-kritisch oordeel formuleren over journalistieke producten en de beroepspraktijk. (8)
7. Reflecteren op (en bijsturen van) de eigen ontwikkeling als professional. (7)

Uitwerking van de eindkwalificaties:

1. Journalistiek relevante onderwerpen vaststellen.

De afgestudeerde journalist:

- 1.1. Is nieuwsgierig, proactief en toont een grote betrokkenheid bij de actualiteit;
- 1.2. Is geïnteresseerd in achtergrond van en samenhang tussen maatschappelijke ontwikkelingen;
- 1.3. Kan vanuit een brede algemene ontwikkeling de actuele trends en ontwikkelingen analyseren en interpreteren;
- 1.4. Heeft kennis van trends in de journalistiek, het medialandschap en de rol van de media;
- 1.5. Kan gebruikmaken van eigen observaties en kennis om voor medium en doelgroep geschikte ideeën voor onderwerpen te selecteren;
- 1.6. Kan oriënterend researchen en de aangetroffen informatie analyseren, interpreteren en duiden;
- 1.7. Kan als resultaat daarvan zijn onderwerp nauwkeurig omschrijven en een globaal werkplan opstellen.

2. Snel en gericht informatie verzamelen, selecteren en ordenen.

De afgestudeerde journalist:

- 2.1. Kan voldoende journalistiek relevante en betrouwbare bronnen vinden/benaderen, ook met uiteenlopende culturele achtergronden en zo nodig in de Engelse taal;
- 2.2. Kan een concreet researchplan voor een journalistiek product maken (rekening houdend met principes als hoor/wederhoor, check/double check) en bij medium en doelgroep passende (creatieve) invalshoeken bij een onderwerp bedenken;
- 2.3. Kan gebruikmaken van moderne onderzoeksmethoden en technieken (eigen onderzoek doen, enquêtes houden, e.d.);
- 2.4. Is op de hoogte van de werkwijze en motieven van voorlichters, pr-functionarissen, spindoctors e.d. ;
- 2.5. Kan probleemloos overweg met belangrijke instituties, persbureaus, naslagwerken, databanken, geavanceerde bronnen op internet, ook in het Engels;
- 2.6. Kan gevonden informatie (tekst, beeld, geluid en eigen waarneming) gericht en effectief samenvatten en vastleggen;
- 2.7. Kan uit verzamelde informatie de juiste selectie maken en deze ordenen voor een bepaald journalistieke product; voor zichzelf of voor collega's.

3. Informatie verwerken tot journalistieke producten voor diverse media.

De afgestudeerde journalist:

- 3.1. Kent de functie en werkwijze van de verschillende media en kan werken met productformules, formats e.d. daarbinnen;
- 3.2. Kent 'de taal' van de diverse media en de effecten daarvan, en kan daarmee inspelen op publiek, doel en eventuele randvoorwaarden;
- 3.3. Kan zijn onderwerp verwerken voor diverse media, in woord, beeld en geluid, met oog voor de mogelijkheden en beperkingen van het gekozen medium;
- 3.4. Kan variëren in stijl al naar gelang medium, doel en publiek en durft daarmee te experimenteren;
- 3.5. Bedient zich daarbij foutloos, doeltreffend en creatief van de Nederlandse taal, en correct in de Engelse taal;
- 3.6. Kan probleemloos werken met technische verwerkingshulpmiddelen;
- 3.7. Getuigt in zijn werk van grote nauwkeurigheid en creativiteit.

4. Adequaat en professioneel communiceren en samenwerken.

De afgestudeerde journalist:

- 4.1. Beheerst de Nederlandse taal foutloos en doeltreffend en in verschillende communicatieve registers;
- 4.2. Beheerst de Engelse taal functioneel en voldoende om bronnen te raadplegen, gesprekken te voeren en zich schriftelijk correct uit te drukken;
- 4.3. Beschikt over de gespreks-, discussie- en onderhandelingsvaardigheden die nodig zijn voor de uitoefening van het journalistieke beroep;
- 4.4. Kan professioneel omgaan met feedback en kritiek van meerderen, collega's en mediaconsumenten ('communities') en kan deze feedback ook benutten;
- 4.5. Kan samenwerken met, en heeft inzicht in het werk van, de verschillende personen in het journalistieke productieproces, ook in een multiculturele of internationale omgeving;
- 4.6. Weet zichzelf of een idee voor een journalistiek product overtuigend (mondeling) te presenteren;
- 4.7. Heeft een relevant netwerk opgebouwd en onderhoudt dat/breidt dat steeds uit.

5. Bedrijfsmatig denken en werken.

De afgestudeerde journalist:

- 5.1. Is zelfstandig, resultaatgericht en werkt strikt op deadline;
- 5.2. Kan een realistische planning maken, met zowel ambitieuze als haalbare doelen voor zichzelf en anderen;
- 5.3. Kan werken met een combinatie van taken, kan daarbij instructie en leiding geven bij eenvoudige projecten en accepteert zelf ook leiding;
- 5.4. Kent de commerciële basis van het journalistieke bedrijf en is zich bewust van de effecten daarvan op het journalistieke product;
- 5.5. Heeft een gedegen kennis van het beroepenveld en de (veranderende) rol van de verschillende media daarbinnen;
- 5.6. Kent de organisatie- en overlegstructuren in journalistieke bedrijven en de positie van journalisten als werknemer daarin;
- 5.7. Is in staat een eigen bedrijf op te zetten, met inzicht in de daarbij horende aspecten van marketing, acquisitie, relatiebeheer en financiën.

6. Een ethisch-kritisch oordeel formuleren over journalistieke producten en de beroepspraktijk.

De afgestudeerde journalist:

- 6.1. Kent de kwaliteitsnormen en ethische principes die betrekking hebben op de journalistiek en streeft er altijd naar volgens die normen en principes te werken;
- 6.2. Is zich bewust van het spanningsveld tussen journalistieke kwaliteitsnormen en commerciële waarden en kan daarmee omgaan;
- 6.3. Kan zich onafhankelijk een mening vormen over journalistieke producten of de werkwijze van anderen en kan die mening beargumenteren;
- 6.4. Heeft een standpunt in ethische kwesties en ontwikkelingen binnen de journalistiek en kan dat standpunt schriftelijk motiveren (in een opiniërend artikel);
- 6.5. Kan een scherpe analyse maken van de rol die de journalistiek in belangrijke maatschappelijke kwesties speelt;
- 6.6. Heeft een visie op de toekomst van de journalistiek en kan die onder woorden brengen;
- 6.7. Is zich te allen tijde scherp bewust van het grote belang van eigen en origineel werk.

7. Reflecteren op (en bijsturen van) de eigen ontwikkeling als professional.

De afgestudeerde journalist:

- 7.1. Kan kritisch kijken naar het eigen leer- en werkgedrag (al dan niet in breder verband), kan daaruit conclusies trekken en kan vervolgens het eigen gedrag verbeteren;
- 7.2. Kan verantwoording afleggen over de efficiency en effectiviteit van het eigen professioneel handelen;
- 7.3. Kan en wil verantwoording nemen voor de eigen keuzes en kan deze keuzes ook kritisch beoordelen;
- 7.4. Kan eigen journalistieke producten kritisch beoordelen en kan daarin zo nodig (en binnen de deadline) wijzigingen aanbrengen;
- 7.5. Kan doelen formuleren voor de aanhoudende eigen professionele beroepsontwikkeling en deze doelen ook realiseren of bijstellen;
- 7.6. Kan professionele (ethische) waarden en normen integreren in de beoordeling van het eigen functioneren en legt daarvoor zo nodig ook verantwoording af;
- 7.7. Is zich terdege bewust van zijn eigen 'Unique Selling Point' en weet dit adequaat op anderen over te brengen.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

PROP EDEUSE (O U D)					
CURSUS	EC	CURSUS	EC	CURSUS	EC
Antropologie	5	Nieuwsbericht	4	Schoolmagazine	4
Kunst en cultuur	4	Verslaggeving	4	Medium-Oriëntatieweek	1
Politiek	4	Engels	2	Medium-Oriëntatieweek	1
Moderne geschiedenis	4	Basisresearch	4		
Sociologie	4	Basisvaardigheden	2	SLB	1
		Interviewen	4	Mediastudies, invloed	4
		Journalistiek schrijven	4	Mediastudies, landschap	4

PROP EDEUSE (NIEUW)						
LEERLIJN & CURSUS	EC	LEERLIJN & CURSUS	EC	LEERLIJN & CURSUS	EC	BLOK
CONCEPTUEEL		VAARDIGHEDEN		INTEGRAAL		PERIODE
Nieuws en actualiteit	5	Nieuwsbericht	5	Newsportal	5	A&B
Mens en media	5	Interview	5	First issue	5	B&A
Binnenlandse zaken	5	Follow up	5	Padua.fm	5	C&D
Foreign affairs	5	Research	5	Padua.tv	5	D&C

TWE EDE JAAR (O U D)					
CURSUS	EC	CURSUS	EC	CURSUS	EC
Economie	4	Verhalen	4	Basismedia RTV	6
Recht	4	Interviewen	4	Basismedia Vorm/foto	6
Ruimtelijke Ordening	4	Publieksgericht schrijven	2	Deadline	8
Inhoudsoriëntatieweek	1	Onderzoek, methoden & statistiek	4		
Inhoudsoriëntatieweek	1	Research	2	SLB	1
Keuzevak	4		4	Mediakritiek	4
			4		

TWE EDE JAAR (NIEUW)						
LEERLIJN & CURSUS	EC	LEERLIJN & CURSUS	EC	LEERLIJN & CURSUS	EC	BLOK
CONCEPTUEEL		VAARDIGHEDEN		INTEGRAAL		PERIODE
Economie & ruimte	5	Samengestelde productie	5	Newsroom	5	A&C
Mediakritiek	5	Creatief schrijven	5	Katern	5	B&D
Mens in beeld	5	Item	5	Blog	5	C&A
Politiek en recht	5	Socialmedia Research	5	Actualiteitenprogramma	5	D&B

BOVENBOUW (HUIDIG)			
VERPLICHT DEEL		KEUZEDEEL	
CURSUS	EC	CURSUS	EC
Stage 1	20	Profileringsruimte	30
Stage 2	20	Twee keuzevakken	2 x 4
Inhoudsredactie	15		
Mediumredactie	15		
Freelance theorie en praktijk	7		
Visie	3		
Reflectief eindgesprek	2		

BIJLAGE IV Locatiebezoeken

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling, hbo-bachelor Journalistiek Hogeschool Utrecht, locatie: Uithof, Padualaan 99, Utrecht.

Datum: 22 september 2011

Tijd	Programmaonderdeel en gesprekspartners	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30	Inloop & ontvangst auditteam	
08.30 – 09.00	Intern overleg auditteam	
09.00 – 09.15	Kennismaking MT en vaststellen agenda	Aspecten van nieuwe accreditatiestelsel
09.15 – 10.00	MT/ CvB: Doelstellingen Désirée Majoor (Faculteitsdirecteur) Peter de Vries (Directeur Instituut voor Media) Hubert Roza (Opleidingsmanager) Hendrien van de Weert (Opleidingsmanager) Peter Mul (Opleidingsmanager) Malika El Ayadi (Coördinator Bovenbouw)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities – hbo-niveau – relatie beroepenveld – internationalisering – onderzoeksdimensie
10.00 – 10.15	Pauze	
10.15 – 11.15	Docenten: Samenhangende onderwijsleeromgeving Carien Touwen (Visie) Sandra van Dillen (SLB) Caroline Duijndam (Jaar 1 en 2) Peter Paul Schmaal (Mediumredactie) Marcel Baijer (Inhoudsredactie) Tanja van Bergen (Coördinatie jaar 1 en 2) Nico kussendrager (Curriculumontwikkeling)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving – inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma – keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage – internationale component – beoordelen en toetsen – borging niveau – aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten – opleidingsspecifieke voorzieningen
11.15 – 12.15	Studenten, o.a vanuit de opleidingscommissie: Loesje Pieters (Jaar 1) Lotje Berkers (Jaar 1) Coen van de Ven (voorzitter OC, Jaar 2) Daan Langkamp (Jaar 2) Leroy van den Berg (Jaar 3) Remco Rous (Jaar 3) Irma Timmermans (lid OC, Jaar 4) Windel de Graaf (Jaar 4)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma – studeerbaarheid – aansluiting – toetsen en beoordelen – kwaliteit docenten – opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten
12.15 – 13.00	Lunch auditteam, inzien materiaal	Interne terugkoppeling
13.00 – 13.45	Spreekuur docenten/studenten	
	Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen + inzien materiaal	
13.45 – 14.30	Professionalisering: Hubert Roza (Opleidingsmanager) Piet Bakker (Lector) Ad van Liempt (Lector) Gerard Smit (Docent Journalistiek; Lid kenniskring) Marco van Kerkhoven (Docent Journalistiek, Promovendus)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> deskundigheidsbevordering/ pop docenten – onderzoek doen – lectoraat en kenniskring

Tijd	Programmaonderdeel en gesprekspartners	Gespreksonderwerpen
14.30 – 15.15	<p>Werkveldvertegenwoordiging:</p> <p>BVC lid: Marcel Gelauff (NOS) BVC lid: Annelies Bergman (Sanoma) Gecommitteerde: Alex Beishuizen (Intermediair) Gecommitteerde: Jolan Douwes (RNW) Stagebegeleider: Peter Schat (Gooi en Eemlander) Stagebegeleider: Klaas Geert Bakker (RNH)</p>	<p><u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding - onderzoekscomponent - niveau</p>
	<p>Alumni:</p> <p>Remco te Kloese (RTV Utrecht) Sander Zurhake (Utrechts Nieuwsblad)</p>	<p><u>Gespreksonderwerpen:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding</p>
15.15 – 16.00	<p>Examencommissie/toetscommissie:</p> <p>Gerard Sweep (Voorzitter Examencommissie) Bert Schlosser (Lid Examencommissie) Judith Verbeek (Lid Examencommissie) Maurits Miltenburg (Voorz. facultaire ex. com.) Michiel Smis (Voorzitter Toetscommissie) Brian Maston (Lid Toetscommissie)</p>	<p><u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing - resultaten -</p>
16.00 – 16.15	<p>Interne terugkoppeling: bepaling pending issues Inzien materiaal</p>	
16.15 – 16.30	<p>Pending issues (alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</p> <p>Desiree Majoor (Faculteitsdirecteur) Peter de Vries (Directeur Instituut voor Media) Hubert Roza (Opleidingsmanager) Hendrien van de Weert (Opleidingsmanager) Peter Mul (Opleidingsmanager) Malika El Ayadi (Coördinator Bovenbouw)</p>	
	Inzien materiaal	
16.30 – 17.30	Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling	
17.30	Terugkoppeling	

**Auditprogramma hervisitatie BOB, hbo-bachelor Journalistiek
Hogeschool Utrecht, locatie: Uithof, Padualaan 99, Utrecht.**

Datum: 24 oktober 2011

Tijd	Onderwerpen	Gesprekspartners
8.45 – 9.00	Ontvangst en vaststellen programma	
9.00 – 10.30	Documentstudie: <ul style="list-style-type: none"> - 28 dossiers uit 2009-2010 - Inzien beoordeelde projectopdrachten - Bespreken notitie 'herziening bovenbouw' inclusief opzet nieuwe afstudeeratelier - Bespreken nieuwe criteria en beoordelingsformulieren huidige afstudeertraject 	Opleidingsmanagers: <ul style="list-style-type: none"> - Hubert Roza - Peter Mul Lid examencommissie: <ul style="list-style-type: none"> - Judith Verbeek
10.30 – 11.15	Gesprek examinatoren en examencommissie op basis van: <ul style="list-style-type: none"> - 28 dossiers uit 2009-2010 - Beoordeelde projectopdrachten - Opzet nieuwe afstudeeratelier 	Examencommissie: <ul style="list-style-type: none"> - Gerard Sweep (Voorzitter) - Judith Verbeek (Lid) Examinatoren: <ul style="list-style-type: none"> - Bart Alberink - Caroline Duindam - John Driedonks - Frank Wezenberg - Gert-Jan Peddemors - Sandra van Dillen - Peter Douma - Peter Paul Schmaal - Jan Westerink
11.15 – 12.00	Gesprek opleidingsmanagement op basis van: <ul style="list-style-type: none"> - Bevindingen uit de eerdere gespreksrondes - Bespreken vooraf opgeleverd materiaal: <ul style="list-style-type: none"> o Notitie 'herziening bovenbouw' inclusief opzet nieuwe afstudeeratelier o Nieuwe criteria en beoordelingsformulieren huidige afstudeertraject o Notitie 'van cijfer tot diploma' en 'goed werk 3' o Notitie van Peter de Vries naar aanleiding van de opmerkingen van de OC over toetsing 	Directeur IvM: <ul style="list-style-type: none"> - Peter de Vries Opleidingsmanagers: <ul style="list-style-type: none"> - Hubert Roza - Hendrien van de Weert - Peter Mul
12.00 – 12.45	Intern overleg auditteam	
12.45 – 13.00	Terugkoppeling	Opleidingsmanagement en Désirée Majoor (faculteitsdirecteur)

Werkwijze m.b.t. keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma op 22 september 2011. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers. Het spreekuur is door zowel een docent als student van de opleiding benut. De informatie uit deze gesprekken heeft het panel tijdens de audit met het management besproken en naderhand geverifieerd aan de hand van een document, waaraan door de gesprekspartners tijdens het spreekuur werd gerefereerd. Dit document is na de audit door het panel aanvullend opgevraagd. Dit gaf geen aanleiding tot verder onderzoek.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische reflectie opleiding
- Evaluatie leerplanherziening jaar 1, 2011
- Jaarverslag Stagebureau 2009-2010
- Jaarverslag Examencommissie 2009-2010
- Beleidsplan Kwaliteitszorg bacheloronderwijs FCJ
- Kwaliteit is onze reclame, 2010
- Stand van zaken kwaliteitszorg, 2011
- Researchcentrum voor onderwijs en arbeidsmarkt, 2009
- NSE 2011, Journalistiek Hogeschool Utrecht
- Managementsamenvatting NSE 2010
- Rapportage Docentevaluaties 2010-2011
- Cursusevaluaties 2010-2011
- Auditrapport Bachelor Journalistiek Hogeschool Utrecht, interne audit, 2010
- Overzicht contacten met de beroepspraktijk, 2011
- Notulen Beroepenveldcommissie 2009 – 2010
- Overzicht leden Beroepenveldcommissie
- Basisdocument Leerplanherziening, 2009
- Beroeps- en opleidingsprofiel Journalistiek – TUZE, 2004
- FCJ – Competentiegericht onderwijs
- Standaarden voor onderwijsontwikkeling, 2009
- De zeven competenties op drie niveaus
- Projectplannen ontwikkeling jaar 1 en 2 en ontwerp leerplannen
- De bovenbouw van de bachelor, 2011
- Stagegids 2011 – 2012, deel I en II
- Leerplan Curriculum jaar 1 en 2 (oud)
- Advies facultair beleid SLB
- Notitie SLB en informatievoorziening
- Studiegids Journalistiek 2011-2012, incl. cursusbeschrijvingen
- Werkbelevingsonderzoek HU, 2009
- Meerjarenpersoneelsplan FCJ, 2011
- Organigram SvJ
- Onderwijscoördinatie FCJ
- Alumnonderzoek naar competentieniveau en opleidingsprioriteiten, 2010
- Toetsplan Journalistiek, 2011
- Standaarden voor toetsing FCJ
- Reglement toetscommissies
- FCJ Onderwijs- en Examenregeling, 2010-2011
- Inlevertvoorwaarden Toetsen Bovenbouw Journalistiek
- Boekenlijsten Journalistiek alle fasen
- Overzicht ingezette personeel
- Jaarverslagen lectoraten
- HU – Koers 2012
- Drok, Nico – Bakens van betrouwbaarheid

Lijst van geraadpleegde additionele documenten

Tijdens de audit heeft het panel gekeken naar de ICT-ondersteuning voor SLB, de digitale leeromgeving met cursusbeschrijvingen en verschillende afgenomen en beoordeelde toetsen.

Geanonimiseerde lijst van beoordeelde afstudeerwerkstukken¹⁰

2010 – 2011 2009 - 2010

Studentnr.	Studentnr.
1530836	1514982
1530839	1516858
1530844	1507369
1515009	1518051
1529784	1513474
1528792	1211309
1175836	1506935
1534202	1537685
1530509	1513260
1533851	1202856
1518067	1146612
1212762	1150325
1507170	1173131
1504100	1506998
1528543	1131502
1534187	1217206
1530536	1212813
1528817	1507327
	1541442
	1213534

¹⁰ Toegekende cijfers bij secretaris bekend.

BIJLAGE VI Overzicht auditteam

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris

Samenstelling en expertise van het auditpanel laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - studentzaken
voorzitter drs. W.G. van Raaijen	x	x			
werkveld- / vakdeskundige dr. A.R.J. Pleijter		x	x	x	
werkveld- / vakdeskundige drs. J.A.L.M. Timmers			x		
werkveld- / vakdeskundige drs. V. Bartelds		x	x	x	
Studentlid M. de Vries			x		x
secretaris H.R. van der Made	x	x			

Op 17 mei 2011 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
2	De heer Pleijter is universitair docent Journalistiek en Nieuwe Media aan de Rijksuniversiteit Groningen. Daarnaast is hij hoofdredacteur van De Nieuwe Reporter, een onafhankelijke groepsweblog over journalistiek, technologie, nieuwe media en de publieke sfeer.
3	De heer Timmers is adjunct-hoofdredacteur van de Gemeenschappelijke Persdienst (GPD), die de centrale nieuwsvoorziening vormt van een groot aantal regionale dagbladen; uit dien hoofde maakt hij deel uit van het Genootschap van Hoofdredacteurs.
4	De heer Bartelds is lecturer International Communication and Media en coördinator propedeuse en honours programma aan de Hanzehogeschool te Groningen. Naast ruime ervaring in het hbo-onderwijs beschikt hij over een brede expertise op het gebied van de media.
5	Mevrouw De Vries volgt na haar universitaire bachelor Cultuurwetenschappen de masteropleiding Journalistiek aan de Rijksuniversiteit Groningen, alwaar zij in 2011 verwacht af te studeren.

Secretaris/Coördinator

De heer H.R. van der Made	Gecertificeerd d.d. 30 september 2010
---------------------------	---------------------------------------

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Raaijen, drs. W.G. van

P/O. Langf Voorhout 14 2514 ED DEN HAAG

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 30 maart 2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Pleijter, dr. A.R.J.

Nijlstraat 31

2033 GT Haarlem

is als deskundige /-secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Haarlem

Datum:

31-3-2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Timmers, J.A.L.M.

Aert van Neslaan 66

2341 HX Oegstgeest

is als deskundige /secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Oegstgeest Datum: 3 april 2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)
Vladimir Bartelds, Balkstreek 2 Visvliet

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:
HBO Bachelor Journalistiek

aangevraagd door de instelling:
Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Visvliet

Datum: 11 mei 2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

M. de Vries

Oudezijds Voorburgwal 332

1012 GM Amsterdam

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: *Amsterdam* Datum: *23-03-2011*

Handtekening:

